EKİM

İşçi sınıfının kurtuluşu kendi eseri olacaktır

BÜTÜN ÜLKELERİN PROLETERLERİ, BİRLEŞİN!

Sayı: 175, 15 Ağustos '97

Reformizm ve sınıf hareketi

Küçük-burjuva devrimci akımın geneline geçmişten beri egemen olagelen ve bugün hala varlığını koruyan bir inanç var. Buna göre, Türkiye'de işçi sınıfı hareketi genellikle reformizm üretmektedir. Bu inanç '70'li yılların bir döneminde öyle derinlemesine bir etkiye sahipti ki, bazı akımlar işçi sınıfını esas almayı reformizmin dolaysız bir göstergesi sayabilme cüreti bile gösterebiliyorlardı. Bu inancın kaynağı, işçi sınıfı hareketi içinde geçmişten bugüne genellikle reformist akımların bir güç ve etkinlik alanı bulabilmesidir. Küçük-burjuva akımlar kuşkusuz doğru olan bu son olguya bakıp, burada kendi inançlarının bir doğrulanmasını bulabilmektedirler. Oysa bakıp gördükleri yalnızca bir sonuçtur. Eğer aynı olgunun bir de nedenlerine baksalardı, muhakkak başka bazı gerçeklerle de yüzyüze kalacaklardı.

Türkiye'nin son 30 yılına toplamı içinde baktığımızda, gerçekten de işçi sınıfı hareketi içinde her dönem sosyal-reformizmin etkin olduğunu görürüz. Bu doğaldır; zira aynı dönem içinde sınıf hareketini esas alan akımlar hep sosyal-reformist akımlar olmuşlardır. Devrimci akımlar ise, sözde ne söylerlerse söylesinler, pratikte genellikle sınıf dışı kesimleri, daha çok da kent ve küçük-burjuvaziyi esas alma yoluna gitmişlerdir. Öylesine ki, '70'li yıllar bir yana, bugün bile bazıları bunun teorisini yapmakta bir sakınca görmemektedirler. Böyle olunca, devrimci akımların bizzat içinden doğdukları küçük-burjuva hareketi devrimcileştirme çabalarına, aynı süreç içinde reformist akımların işçi hareketini reformist-sendikalist cendereye hapsetme çabaları eşlik etmiştir. Demek oluyor ki, işçi sınıfı hareketi reformizm üretmemiş, ama kendi dışında oluşan ve kendisine yönelen reformist akımların etki ve denetimine girmek yoluyla reformizm tarafından sakatlanmış, kötürümleştirilmiştir. Bu ifadeden de anlaşılacağı gibi, Türkiye'de reformist akımlar işçi sınıfı hareketinin kendi öz ürünleri değildir. Bu akımlar, burjuva ya da küçük-burjuva aydın kökenli akımlardır. Sınıf hareketi dışında ilk şekillenmelerini yaşamış, ardından kendi burjuva ya da küçük-burjuva sosyalizm anlayışlarına işçi sınıfı içinde bir temel kazandırmaya çalışmışlardır. Ve dikkate değer bir olgudur; bunu hiç de sınıf tabanında sabırlı bir çalışmaya girişerek değil, fakat başlangıçta sendika kademelerinde şu veya bu yolla tepeden güç olmak, sonra da sendikal aygıtı kullanmak, bunu tabana yaymak yoluyla başarmışlardır. '70'li yılların TKP-TİP-TSİP pratiği bu açıdan son derece açıktır. Fakat ilginçtir; onların '70'lerdeki konumuna ve misyonuna '90'lı yıllarda heveslenen ve bu doğrultuda bazı ilk mevziler kazananlar da (bugünün EMEP'inde temsil ediliyorlar), işe, "dürüst ve namuslu sendikacılar" söylemiyle başlamışlardır. Ve bugün sınıf hareketi içinde tuttukları mevzilerin kazanılmasında, "sınıftan yana" payesiyle onurlandırdıkları bu alt kademe sendika bürokratlarından gerekli desteği görmüşlerdir.

Türkiye işçi sınıfı hareketinin militan geleneğini zayıflığı, sendikaları aşamayan örgütlenme ve sendikal hareketi aşamayan mücadele pratiği, elbetteki reformist etkiye uygun bir zemin yaratmaktadır. Fakat bu bir durumdur ve bir kez daha asıl önemli olan bu durumu süreklileştiren nedenlerdir. Zira sözkonusu durum hiç de esası yönünden iktisadi bir nedene (nispi refah, emperyalist aşırı kârlardan pay, ya da bunlara dayalı aristokrat bir tabaka vb.) dayalı değildir.

Sözkonusu zaaflar sınıf hareketinin öznel zaaflarıdır. Reformizmi bu zaaflar üretmemiş, bu zaaflar reformist akımlar ve sendika bürokrasisi tarafından harcanan sistematik çabayla güçlendirilip süreklileştirilmiştir. Türkiye işçi sınıfının esas gövdesi yönünden henüz genç olduğu, nitel ve nicel açıdan asıl gücünü '50'ler sonrasında bulduğu düşünülürse, bu genç sınıfın '60'lı yılların başından itibaren, yani daha şekillenmesinin ilk evrelerinde ortaya dikkate değer militan mücadele örnekleri koyduğu görülür. Kavel Direnişi ile başlayan bu militan eğilim, polis ve jandarmayla çatışmalara sahne olan bir dizi direnişin ardından '70'li yıllara sarsıcı 15-16 Haziran direnişiyle girmiştir. Yine '70'li yıllarda sınıf hareketi, ileri kesimleri şahsında önemli bir politizasyon yaşamış ve ortaya küçümsenemeyecek bir mücadele direnci koymuştur. Gelgelelim bu aynı dönemlerde, '60'lı ve '70'li yıllarda, sınıf hareketi üzerinde etkinlik kurma çizgisi izleyenler (ve bu sayede onun devrimci potansiyelini boğanlar) sosyal-reformist akımlar olmuşlardır. Sınıf hareketinin reformist etkiyi kolaylaştıran zaaflarını, reformizmin bu zaafları besleyip güçlendiren çabasından ayrı düşünmek olanaklı mıdır?

Reformizmin genel planda devrimci siyasal mücadele üzerindeki tahrip edici etkisi üzerinde durulur da, nedense bu aynı akımın sınıf hareketi üzerindeki yıkıcı etkisi yeterince gözetilmez. Oysa sonuçları genel devrimci siyasal mücadeleyi etkilemenin de ötesinde belirleyen asıl yıkıcı tahribat bu ikinci alandadır. Zira işçi sınıfı hareketinin her türlü burjuva ve küçük-burjuva etkiden kurtularak bağımsız bir devrimci kimlik kazanması, genel planda devrimci mücadelenin sağlıklı ve istikrarlı bir çizgide geliştirilebilmesinin temel bir güvencesidir. Bir başka ifadeyle, sınıf hareketi cephesinde reformizmin altedilmesi, onun genel mücadele sahnesinde altedilebilmesinin zorunlu koşuludur.

EKİM'in taktik planda sınıfa kilitlenen çalışması, siyasal mücadeleye ilişkin bu genel stratejik kavrayışın da bir gereğidir. Geleneksel küçük-burjuva akımlar bu alandaki geleneksel kavrayışsızlıklarını yeni dönemde de sürdürdükleri içindir ki, sınıfı bir kez daha reformist akıma bırakmışlardır. Yine bunun yarattığı cömert boşluk nedeniyledir ki, 12 Eylül yenilgisinin ürünü olan bir reformist akım bu alanda bazı mevzileri belli bir kolaylıkla elde edebilmiştir. Güvenle söyleyebiliriz ki, sınıf hareketi cephesinde reformizm, karşısında ilk kez olarak EKİM şahsında ciddi bir devrimci akım görmektedir. Bugün sınıf hareketi içinde sosyalizm adına EKİM ve EMEP karşı karşıyadır. EKİM sosyalizmin devrimci marksist, EMEP ise liberal-reformist temsilcisidir. Düne kadar daha çok ideolojik cephede karşı karşıya duran bu iki akım, gelinen yerde artık sınıf çalışmasının, sınıf hareketine politik ve örgütsel müdahalenin pratik cephesinde karşı karşıyadırlar.

EKİM, geçmişin yapısal zaaflarıyla hesaplaşmış, bu arada, Türkiye'de 12 Eylül yenilgisinin, dünyada '89 çöküşünün dersleriyle donanmış dinamik bir komünist akımken, EMEP bu aynı süreçler içinde devrimci kimliğini yitirmiş gevşek ve ruhsuz bir liberal akımdır. Dönemin reformist-liberal akımlarının politik güç kazanmasını kolaylaştıran özellikleri ne olursa olsun, kimlikler arasındaki bu temel fark, orta vadede komünist olanın liberal olanı sınıf hareketi cephesinde yenilgiye uğratacağının temel bir güvencesidir. Sınıf hareketi içinde reformizme karşı bu zaferin kesinleştirilmesi için gerekli her şey yapılacaktır. Zira sınıf hareketinin ideolojik ve örgütsel bağımsızlığının sınıf partisi şahsında etekemiğe bürünmesi, ve bunun, devrimci siyasal mücadelenin seyrini belirleyen bir etkene dönüşmesi, öteki şeyler yanında, sınıf hareketi içindeki sosyal-reformist akımın kesin bir yenilgiye uğratılmasına sıkı sıkıya bağlıdır. Bu akımı başından itibaren tanıyor olmamız, onu yalnızca devrimcilikten liberalliğe geçiş süreci içinde değil, sınıf hareketi içinde güç olmaya çalıştığı dönemde de ilkeli bir ideolojik mücadelenin hedefi haline getirmiş olmamız, sınıf içindeki bugünkü pratiğini dolaysız olarak izleme ve teşhir etme olanağına sahip bulunmamız -tüm bunlar, bu akımla yeni bir hesaplaşma dönemine girdiğimiz şu sırada bizim için öteki önemli avantajlardır.

EKİM

220 EMEP'linin ortak bildirisi:

"EMEP'de kalmak utancı paylaşmaktır!"

EMEĞİN PARTİSİ ÜYELERİNE, DEVRİMCİ KAMUOYUNA!

Ağustos ayı başında 220 EMEP üye ve sempatizanı tarafından yayınlanan bildiriyi okurlarımıza burada tam metin olarak yayınlıyoruz. Bu gelişmeyi düzenle bütünleşme çizgisini günden güne derinleştiren reformist akımın bünyesinde kaçınılmaz olarak yaşanacak bunalımın bir ilk dışa vurumu sayıyoruz. İç hoşnutsuzlukları oyalamada ve zaman içinde terbiye etmede mahir oldukları bilinen oportünist yöneticilerin gelinen yerde bunda artık zorlandıkları görülüyor. Bu zorlanmanın "demokratik devlet" platformuna açık geçiş ve CHP ile örtülü ittifak arayışı dönemine denk gelmesi rastlantı değildir. Bugüne kadar şu veya bu şekilde aldatılarak liberalleşme sürecine dahil edilen devrimci unsurların bu kadarını artık kaldıramadıkları ve bu sayede hareketin evrimini yeni bir bütünsel değerlendirmeye tabu tuttukları anlaşılıyor.

Bildiri kritik önemde bir dizi noktadan reformist akıma saldırıyor. Bu, komünist hareketin geçmişte devrimci bir akımın bünyesinden bugünkü EMEP'i üreten evrime başından itibaren yönelttiği ilkeli ideolojik saldırının isabetliliğinin de bizzat bu hareketin bünyesinden kopan devrimciler tarafından yeni bir doğrulanmasıdır.

Komünist hareket sınıf hareketi cephesinde katettiği mesafe çerçevesinde EMEP reformizmiyle günden güne daha çok karşı karşıya gelmektedir. Öteki şeyler yanında özellikle bu nedenle reformist akımın bünyesindeki gelişmeler karşısında sessiz kalmak bir yana aktif bir taraf durumundadır. Gelişmeleri yakından izleyeceğiz ve devrimci öğelerin reformist akımla yollarını ayırmalarını kolaylaştırabilmek için gerekli her türlü çabayı göstereceğiz.

Üç yıldır Emeğin Partisi'nde yaşanan süreç, Partinin karakteri, teorisi, programı, örgütü ve taktiği üzerine yürüyen çatışma, devrimci komünistlerle reformistleri ayrışma noktasına getirdi.

EMEĞİN PARTİSİ;

* Kapitalizmin sınırları içerisinde kalan demokratik reformlarla kendisini sınırlayan, işçi sınıfının acil görevleri arasına "milli sanayinin önündeki engellerin kaldırılması ve desteklenmesi" (bkz. Emek, Demokratik Türkiye Özel Sayısı, L. Tüzel'le yapılan röportaj) görevini koyarak sömürüyü kutsayan, emeğin çözümü olan sosyalist bir iktidarı bilinmez bir geleceğe erteleyen, işçi sınıfını geri görevlere hapseden, onu güncel ihtiyaçları ile daraltan ve onun tarihsel görevini reddeden, iktidar perspektifinden yoksun bir platformda bulunuyor.

* Düzenle sancısız, kolayca bütünleşebilmek ve devrimci pratikten kaçmak için devrimci teori düşmanlığı yapıyor.

* İşçi sınıfı ve emekçilerin ileri kesimleriyle kopuşurken, geri bilinçli işçiyle, kuyrukçuluk temelinde buluşmaya çalışan, parlamento ve seçime dönük örgütlenmeyi amaçlayan, bu doğrultuda naylon ilçe ve belde örgütleri kuran, Parti örgütünü sendika derekesine indirgeyen, sıradanlaşmayı, şekilsizliği, örgütsel karaktersizliği, devrimci ruh yoksunluğunu erdemleştiren, yücelten örgütlenme anlayışı egemenliğini tartışılamaz hale getiriyor.

* "Marksizmi özümsemiş dar bir azınlığın örgütü olmayacağız" diyen, işçi sınıfıyla Marksistleri karşı karşıya getiren, birim örgütlerini işlevsizleştiren, ortadan kaldıran, üyenin her türlü görevini reddeden menşevik tüzük ile bürokratik, icazetçi, sınıf dışı yapı noktasına geldi. Bolşevik Parti örgütlenmesini "geleneksel sol örgütlenme hastalığı" diye aşağılıyor. Devrimci komünistleri yargısız

infazlarla tasfiye ederken ikiyüzlüce bir tutumla Bolşevik önderlerden alıntı yapma cambazlığını da gösteriyor.

* İşçi ve emekçilerin "ana gövdesiyle", büyük çoğunluğuyla birlikte hareket etme adına eylemsizlik ve örgütsüzlüğü yüceltiyor.

* Bilimsel sosyalizmi bir eylem kılavuzu olarak ele almadığı, somut durumun somut tahlilini yapmadığı, nesnel koşulları doğru değerlendirmediği, toz-pembe hayaller kurarak subjektivizmin batağında yaşadığı için önüne kimi zaman ileriye, kimi zaman geriye kaçan görevler koyup başarısızlığa yol açarak işçi ve emekçileri sükut-u hayallere uğratıyor. (Örn: Aydınlık Eylemini "pasif" bulup bitimine yakın katılma aymazlığı, yüzbin üyelik parti "fiyaskosu" vb. vb.)

* Sermaye düzeninden kaynaklanan sorunları işçi ve emekçilerin iktidar hedefli, örgütlü, militan mücadelesini çözmek yerine, ölüden gözyaşı beklemeye eşdeğer bir yaklaşımla düzen parti ve kurumlarından çözüm bekliyor. (Örn: Çeteler ve darbecilerin yargılanmasını ANASOL-D hükümeti ve CHP'den bekleme politikası, bkz. merkezi bildiri.)

* On yıllardır yaratılan devrimci mirası, CHP ve ÖDP ile parlementer zeminde yapılan seçim ittifakının üzerinden burjuvaziye peşkeş çekiyor.

* "İç sorunlar kongrede tartışılmaz" diyerek kangrenleşen sorunları (program, tüzük, taktik) en yüksek organ olan kongreden kaçırıyor. Keyfi bir tutumla tartışmanın sınırlarını belirleyerek, taban iradesini ayaklar altına alarak, Parti-içi yaşamı dinamitliyor.

*Parti-içi demokrasiyi, eleştiri/özeleştiriyi, tartışma özgürlüğünü yok ediyor. Reformist görüşlerini paylaşmayan devrimci komünistleri sürekli olarak kovuşturma ve yasaklarla karşı karşıya bırakıyor. Partiye önemli bir dinamizm kazandıran fiili üyelerin seçme ve seçilme haklarını gaspediyor. Emekçi ahlak ve adaleti ile bağdaşmayan davranışlardan, suçlardan dolayı daha önce ihraç edilmiş unsurlara "af" çıkartarak "itibarlarını" iade ediyor. Her türlü ahlaksız çürümüş unsuru Partiye doldururken devrimci komünistleri yargısız infazlarla ihraç ediyor.

Bu koşullarda, EMEĞİN PARTİSİ'nde kalmak utancı paylaşmaktır. İşçi sınıfına emekçilere devrim ve sosyalizm davasına zarar vermektir.

Bu nedenle, biz aşağıda imzası bulunan devrimci komünistler EMEP'ten çekiliyor, özgürlükler dünyası için, sınıfsız toplum için başlattığımız yürüyüşte yollarımızı ayırıyoruz.

Ağustos '97

Örgüt raporları...

(Baştarafı s.8'de)

Merkezileşmiş, güçlü bir parti çalışması,etkili ve yolgösterici, sorunlara zamanında ve etkili müdahalelerde bulunan bir parti yönetimi istemek, en başta rapor sistemini oturtmak üzere, her yolla ve araçla merkezileşmenin gereklerini yerine getirmek demektir.

***

Raporların akışına yaptığımız özel vurgu, merkezileşmenin ve bilgiyi merkeze iletmenin yalnızca dönemsel raporlar üzerinden yapılabileceği anlamına gelmiyor. Rapor elbette temel ve kapsamlı bir araçtır. Bu sistemi vakit kaybetmeksizin hakkıyla oturtmak ve yetkinleştirmek ertelenemez bir görevdir. Fakat her türlü bilgiyi merkezileştirmek için periyodik rapor zamanını beklemek gerekmiyor. Yayınlara düzenli bir akış sağlamak, örgüte özel gündemli raporlar sunmak, merkezileşmede mektuplaşma yöntemini -örgüt içi aleniyetin gereklerine uygun olarak- daha sık ve etkili kullanmak ve hatta bu sistemi taraftarlarımız ve işçi ilişkilerimiz ile yayınlar arasında da kurarak her yoldan bilgi, belge akışını süreklileştirmeliyiz.

Bu tarz bir iletişim rapor sistemini boşa çıkartmadıkça daha işlevsel, daha etkili ve amaca daha uygundur. İletişimi, enformasyonu gerekli hıza ulaştıracağı gibi, müdahale ve yardımda zaman kaybını önler. Belirtmek gerekir ki sorumlu yoldaşı sözlü bilgilendirmiş olmak yazılı araçların kullanılmamasının gerekçesiolamaz. Unutmayalım, söz uçucu yazı kalıcıdır. İletişimde serilik ve süreklilik görevleri yerine getirmekte muazzam bir kolaylık demektir.

Örgüt raporları üzerine

Örgüt raporları denildiğinde ilk akla gelen komite ve hücrelerin, belli bir alanda görevli kadroların kendi çalışmaları hakkında üst organları bilgilendirmesidir. Yine, dönemsel değerlendirmelerin ve bu çerçevede saptanan hedeflerin, bu hedeflere ilişkin pratik planlamanın merkeze iletilmesidir. Merkezin ve sorumlu yönetici organların perspektif sunmak, direktif iletmek ve Lenin'in sözleriyle "öğüt vermek, ikna etmek ve tartışmakla" kalmayıp, "orkestrayı gerçekten yönetebilmesi için, kimin hangi kemanı nerede ve nasıl çaldığını; her çalgının çalınması için talimatın nerede ve nasıl alındığını ya da alınmakta olduğunu... kimin nerede ve nasıl falso yaptığını" ve nihayet "falsonun giderilebilmesi için kimin nereye ve nasıl aktarılması gerektiğine" kesin olarak karar verebilmesi ve müdahaleyi doğru yapabilmesi bilgileri eksiksiz ve zamanında edinmesine bağlıdır. Bunu sağlayan en temel araçlardan biridir rapor.

Periyodik rapor, adı üzerinde, toplam bir çalışma döneminin mümkün mertebe en tam bir bilançosunu çıkartma çabasıdır. Rapor yazmak siyasal çalışmanın ve siyasal yaşamın vazgeçilmez görevlerinden biridir. Fonksiyonu yalnızca üst organlara ve merkeze karşı görevleri yerine getirmek değil, çalışmanın deneyim ve derslerini toparlamak, kazanımları bilince çıkartarak güce dönüştürmek, zaaf ve boşlukları tespit ederek nedenlerini irdelemek ve yeni döneme planlı ve hedefli hazırlanmaktır. Siyasal yaşamda "en tam ve mükkemmel bir rapor"un ölçüsü olmaz. Fakat her rapor mümkün mertebe eksiksiz olması kaygısıyla hazırlanır. Bu eksiksiz bir değerlendirme yapma kaygısından başka bir şey değildir aslında.

Rapor hazırlama ve bunu işlevine uygun olarak sistemli hale getirilmesi, her şeyden önce, mahalli çalışmanın kendi öz ihtiyaçları açısından gereklidir. Rapor yazan bir organ işe sorumlu olduğu alandaki çalışmayı masaya yatırmakla başlar. Deneyim ve derslere ilişkin açıklığa ulaşmak, zorlanma alanlarını ve zaafları nedenleriyle birlikte anlaşılır hale getirmek için bu gereklidir. Bu temel üzerinde de yeni dönem çalışmasını planlar, tedbirlerini alır, öncelikler saptar ve görevleri somutlar. Yani rapor hazırlamak bilinci keskinleştirmek, perspektifi netleştirmek ve iradeyi yoğunlaştırmak çabası demektir. Bu faktörlerden yalıtılmış bir rapor hazırlama çabası niyetten bağımsız olarak yüzeyselliğe ve bir tür biçimsel kırtasiyeciliğe yolaçar. Örgütümüzde dönemsel raporların bu hassasiyet gösterilerek hazırlandığını söylemek ne kadar mümkün?

Mevcut organ raporlarının önemli bir bölümü, anlaşıldığı kadarıyla kişisel yazılmaktadır. Doğal olarak bu, organın kollektif bir değerlendirme ve bilgilendirme çabası demek olan raporun amacına ve işlevine tümüyle aykırıdı. Ayrıca belli açılardan sakıncalı bir yöntemdir. Raporu kaleme almak için elbette sekreter ya da bir organ üyesi görevlendirilebilir. Bu bir ölçüde normaldir. Kişisellikten kastettiğimiz böyle bir görevlendirmenin yanlış olduğu değildir. Raporun kapsamı organda etraflıca tartışılmalı, değerlendirme enine boyuna yapılmalı, yazılı hale getirildikten sonra da organın onayından geçmelidir. İşin özünde dikkat edilmesi gereken kritik nokta budur. Fakat yine de rapor yazımı, çeşitli konuları üzerinde bir görev bölüşümüne dayalı olarak yapılırsa kollektif katkı, kollektif bilinç, yazımda kolaylık ve zaman kaybının önlenmesi bakımından daha sağlıklı bir tercih olur. Örneğin siyasal değerlendirme bölümünü bir yoldaşın, özellikle aktarılması gereken bir deneyimi bir başka yoldaşın, örgüt bölümünü de bir öteki yoldaşın yazması gibi. Çeşitli konularda ve bazı özel durumlarda kişisel raporların yazılması tercih edilebilir. Bu belli durumlarda hem zorunlu ve hem de işlevsel olabilir. Fakat bu kollektif organ raporu yerine ikame edilmemeli ve iç aleniyete uygun olarak yapılmalıdır. Kollektif raporun yalnızca bir bilgilendirme değil, fakat aynı zamanda çalışmanın kollektif değerlendirilmesi ve organda kollektif bilinç ve iradeninin oluşturulmasının bir aracı olduğu unutulmamalıdır.

Organlar çalışmalarını dönemsel hedefler

üzerinden planlamalıdır. Dönemden kastedilen iki rapor arası zaman dilimidir. Rapor tartışmaları mutlak biçimde yeni dönemin planlanmasına hizmet etmelidir. Hedefler tam bir açıklıkla ortaya konmalıdır. Araçlar saptanmalı, araçların politik işlevi organda kollektif bilinç haline getirilerek somutlanmalıdır. Gerekli çalışma düzeni/tarzı açık ve anlaşılır bir tarzda tartışılmalı, görev bölümü mutlaka somut hale getirilmelidir. Her bir organ üyesinin işi, sorumluluğu, yükümlülüğü somut konmalıdır. Organın kendi üzerinde özdenetim ve organ üyelerinin birbiri üzerinde denetim alanının açılması için bu gereklidir. Zira denetim dediğimiz şey ancak somut bir durum ve somut görevlendirmeler üzerinde hakkıyla yapılabilir. Devrimci eleştiri bu temelde gerçek etki gücünü gösterebilir. Özeleştiri sorunların üzerinden atlamanın, günah çıkartmanın ve zaafı gizlemenin örtüsü değil, iç hesaplaşma ve dönüşümün imkanına böylelikle dönüştürülür.

Raporların hazırlanmasında izlenmesi gereken bu tarz, organın özdeneyimi üzerinde iç eğitimini yapmasını da sağlar. Bu kollektif bilinci geliştirir. Kenetlenmeyi güçlendirir. Motivasyonu arttırır. Aksaklıklara zamanında müdahale gücü kazandırır. İrade yoğunlaşmasını sağlar ve devrimci sorumluluk hissini diri tutar.

Siyasal faaliyet, teorinin ve siyasal taktiğin uygulama alanına taşınmasıdır. Teori ve taktik böylesi bir etkinlikte sınanır. Bu sayede daha yetkin bir düzeye ulaşma imkanlarına ulaşır. Boşluklarını doldurma, varsa kusurlarından arınma ya da yanlış algılanışını düzeltme şansını ancak uygulama çabasının sonuçları üzerinden yakalayabilir. Yanısıra uygulayıcı kadro, teori ve taktiğin gerçek mahiyetini, öngördüklerinin gerçek işlevini, özgün yanlarını bizzat bu siyasal pratik içinde gerçek kapsamıyla görür, kavrar ve zenginleştirebilir. Demek istiyoruz ki, örgüt raporu hazırlama süreci aynı zamanda pratik sürecin ortaya çıkardığı açıklıklar ışığında teorik çizgiye yeniden dönme, onu kavrama ve değerlendirme, taktiğin üzerinde düşünme ve sonuçlarını çıkarma vesilesi demektir.

Örgüt raporlarında eleştirel temaların belli bir ağırlık taşıması, sorumluluklara yüklenme kaygısı çerçevesinde doğal karşılanabilir. Fakat bu eleştirilerin dozu iyi ayarlanamaz ve aşırıya vardırılırsa kazanımları yok sayan, üstünlükleri karartan, avantajları unutturan bir mahiyet kazanır. Değerlendirmede tek yanlılık olarak adlandırılan bu yanlış muhakeme tarzı kesin bir tarzda yarar yerine zarar vericidir.

Raporlarda maddi bilgi yanlışlılığına yer vermemek, titizlikle gözeteceğimiz bir başka hususdur. Abartmadan ve inkarcı ya da kücümseyici yaklaşımlardan kaçınılmalıdır. Durum gerçekte tam neyse olduğu gibi aktarılmalıdır.

Raporlar bir siyasal değerlendirme vesilesi ve araçları olduğuna göre elbette salt bilgilendirme metinleri olmayacaktır. Siyasal değerlendirme ve sonuçlar yazılı rapora yansıyacaktır. Fakat kavramların doluştuğu soyut teorik muhakeme metinleri olmadıklarını da bilerek davranmalıyız. Böylesi raporlar kendi içinde ne kadar iyi metinler olursa olsun işlevsizdir.

Birbirini izleyen raporlarda aynı şeyleri döne döne tekrarlamaktan kaçınılmalıdır. Sözgelimi bir ilk rapor itibarıyla çalışma alanının genel bir tanımı ve değerlendirilmesi yapılabilir/yapılmalıdır. Fakat bunları her raporda tekrarlamak gerekmiyor. Daha önce başka yoldaşlar tarafından yapılmışsa bir de bizim aynı şeyleri tekrarlamamızın bir yararı yoktur. Varsa yetersizlikleri tamamlanabilir, ya da yanlışlıkları düzeltilebilir; o kadar.

Raporların bir başka temel kusuru da şudur: Raporlar bir önceki raporların devamı olma özelliğini gösteremeyebiliyor. Çalışmanın istikrarsızlığının ya da plansızlığının bir göstergesi de olan bu durum, raporlar üzerinden örgütsel gelişme süreçlerini gözlemlemeyi güçleştirmektedir. Sözgelimi 3 ay önce bir rapor yazılmış; bu rapor tabiatıyla belli hedeflerin saptanmasına da konu olmuştur. İşte bir sonraki raporda ulaşılan ve ulaşılamayan hedefler, yarım kalan işler, neden ve sonuçları vb. öğeleri içermelidir.

Raporlar örgütsel gelişme süreçlerimizin sorunlarını da içerdiğine göre, kadro ve potansiyel kadro adaylarının durumları, düzeyleri, gelişimleri, yetenekleri vb. üzerinde de durulmalıdır. Bu gereklidir. Çünkü kadro ve kadro adaylarının gelişim çizgileriyle tanınması kesin bir ihtiyaçtır. Bu konuda dikkat edilmesi gereken ilk husus deşifrasyona yol açacak bilgileri rapora yansıtmaktan kaçınmaktır. İkincisi, kişisel özelliklerini önplana alan,

didikleyici bir tarza düşmemektir. Değerlendirme, unsurların ideolojik-teorik, siyasal düzeylerini ve örgütsel kimliklerini yansıtmalıdır. Yine devrimci militan kimliğini, sosyal köken ve konumunu, harekete-davaya bağlılık düzeyini, görev ve sorumluluklar karşısındaki tutumlarını, çalışmadaki performansı ve üretkenlik düzeylerini vb. içermelidir. İnsanların değişip dönüştüğünü bilmeli ve bu değişim ve dönüşümün aynası olan sosyal-siyasal pratiklerini değerlendirmede esas almalıyız.

İllegal-ihtilaci bir hareketin mensuplarıyız. Sözkonusu olan böylesi bir hareketin bir alandaki çalışmasının değerlendirilmesidir. Gizlilik ve güvenlik, bu çerçevede disiplin ve kurallara riayet özel hasassiyet gerektiren sorunlardır. Devrimci militanlık, atılganlık ve gerektiği her durumda riskleri göze almak ile örgütte süreklilik kaygısı, bütünsel bir perspektifin parçalarıdır. Bu nedenle gizlilik ve güvenlik durumu sürekli gözden geçirilmeli, disiplin ve kuralsızlığa prim verilmemelidir. Fakat güvenlik kaygısının zaafa dönüşerek ataleti beslemesine ve atılganlığı köreltmesine de izin verilmemelidir. Hazırlanan raporlar bu sorunu da gözetmeli, durumu, karşılaşılan sorunları, düşmanın saldırı ve sızma girişimlerini ve deneyimleri içermelidir.

Sınıf ve kitle hareketi, süreçleri, sorunları değerlendirmenin bir öteki konusudur. Bu değerlendirme hareketin genel seyrini mutlaka gözetecektir. Fakat mahalli çalışma alanındaki somut seyri titizlikle irdelenmeli, her türlü bilgi ve belge rapora yansıtılmalı ya da iliştirilmelidir. Sınıf kitleleri, hareketi ve öncü kesimle bağlarımız ve ilişkilerimiz mutlak biçimde yansıtılmalıdır.

Çalışma alanında faaliyet yürüten 'sol' ya da devrimci grup ve partilerin durumu nesnel bir gözlemle irdelenmeli, yanıltıcı yorum ve değerlendirmelere tabi tutulmadan yansıtılmalıdır. Öncelikle ve özellikle sınıf kitleleri içinde çalışan akımlar olmak üzere.

Devrimci merkeziyetçilik ve raporların işlevi

Yazımızın giriş bölümünde kısmen değindiğimiz merkeziyetçilik ve rapor ilişkisine yeniden dönersek: Güçlü bir parti faaliyeti etkin bir merkezileşme ve bu temel üzerinde etkili bir merkezi çabayı gerektirir. Çünkü Marksist-Leninist bir partide devrimci önderliğin gücü kendisini devrimci önderlikte somutlayıp, kurumlaştırır. Merkezin gerçekten güçlü, etkin ve her adımda yolgösterici davranabilmesi, başarılı bir önderlik pratiği sergiliyebilmesi merkezileşmenin eksiksiz gerçekleştirilmesine bağlıdır. Demek oluyor ki, proletarya partisinin gücünü kurumlaştırması ancak ve ancak devrimci merkeziyetçiliği başarıyla uygulamasına bağlıdır. Bu da merkeziyetçiliğin önkoşullarının gereklerini tam olarak sağlamakla olanaklıdır. Sorunu daha açık ve anlaşılır hale getirmek için 3. Genel Konferasımızın belgelerinde ilgili bölüme bakmakta yarar var. Bilindiği üzere burada devrimci merkeziyetçiliğin zorunlu bir önkoşulu ve zorunlu bir düzelticisi olarak ademi merkeziyetçilik üzerine özel bir tarzda durulmuştur.

Ademi-merkeziyetçi sorumluluğun kadro ve organlar açısından pratik gerekleri merkeze sürekli ve eksiksiz bilgi akışını sağlamak, bu çerçevede örgüt içi aleniyete uygun davranmak, pratik denetimin hertürlü önkoşulunu yaratmak ve en önemlisi de tüm bunların gerçekleşmesinin en etkili aracı olan raporların düzenli ve işlevsel olarak sunulmasını ihmal etmemektir. Konferans belgelerinde de hatırlatıldığı üzere ademi-merkeziyetçilik "bu temel ve canalıcı fikir, örgütümüzde enine boyuna tartışılmalı, derinlemesine sindirilmeli, her düzeydeki örgüt birimleri... ve tüm kadrolar... bütün gereklerini sürekli ve sistematik bir biçimde yerine getirmeli," ve bundan böyle hiç bir esneme ya da gevşekliğe izin vermemelidir.

Proletarya partisinde sözkonusu "temel ve canalıcı fikre" pratik bir işlerlik kazandırılmadığında doğacak sonuçlar nelerdir? Bu soruyu kısa ve kestirmeden cevaplayalım. Parti işlerliği felç olacaktır. Çünkü devrimci önderliğin gücü kendisini devrimci merkeziyetçilikte somutlayıp kurumlaştırır. Ademi-merkeziyetçilik ise devrimci merkeziyetçiliğin zorunlu bir önkoşulu ve zorunlu bir düzelticisidir. Parti faaliyetine ilişkin bu temel fikrin özü ve esası bilindikten sonra, işçi sınıfını devrimci siyasal mücadelelere hazırlamak ve çekmek, proletaryanın siyasal iktidar mücadelesini yönetmek ve yönlendirmek tarihsel

sorumluluğuyla yüzyüze olan proletarya partisinde devrimci merkeziyetçiliğin taşıdığı o muazzam önemi komünistler açısından çok özel bir açıklama gerektirmez.

Parti yaşamında bu temel ilkeye uygun davranmayan bir örgüt üyesi ya da organı aslında örgüt yaşamının zorunlu kıldığı temel bir sorumluluğu yerine getirmemiş demektir. Üyelikten doğan görevleri yerine getirmemiş, ilke ve kuralları çiğnemiştir. Pratik karşılığına bakıldığında bu basit bir görev ihmali değil, parti yaşamında bir temel kuralın kaba bir çiğnenmesidir. Örgüt denetiminden, proletaryanın bilince dayalı demir disiplininden, örgüt içi aleniyetten kaçıştır. Kendini kapatmak, kollektifin gücünü ve iradesini hiçe saymak, kollektif bir ruh ve davranış pratiğinden uzak olmaktır. Örgüt bakışı, kültürü, donanımı ve davranışından uzak, bireyciliğin bir türü olan federalizme sapmaktır. Devrimci örgüt yaşamı yerine şekilsiz çevre yaşamını tercih etmektir. Örgüt, mücadele, iktidar bilinci ve iradesinden yoksunluktur. Merkezi iktidarsız kalma riskiyle yüzyüze bırakmaktır. Partide profeyonelleşmeye dayalı görev bölüşümünü bosa çıkarmak, bu nedenle görev ve sorumluluklarda işlev kaymasına yol açarak örgüt yaşamının toplamı üzerinde bozucu bir etkide bulunmaktır.

Partili yaşamı egemen kılmanın güncel bir görev olduğu tüm yoldaşlarımızca açık olmalı. Partili mücadele günlerine ulaşmanın artık tümüyle olanaklı hale geldiği hemen tüm yoldaşların dile getirdiği bir tema olduğuna göre bu böyledir. Bu soyut bir inancın tekrarı değil, fakat somut kavrayışa dayalıysa, tümüyle nesnel bir durum ve düzeyin ifade edilmesi kaygısıysa -ki bundan kuşku duymak için bir neden yoktur, o halde örgüt yaşamının da buna uygun düzenlenmesi gerekir. Bu arada üzerinde durmaya çalıştığımız sorumluluk alanına da bu gözle bakabilmeliyiz.

Peki bu açıdan mevcut durum nedir? Perspektif ve uygulama alanı arasındaki mesafeyi kapatmayı başarmış mıyız? Aksamaların yolaçtığı sorunlar hangi sonuçlara yolaçıyor?

Örgütümüzde bir başka örneği olmamakla birlikte, belli bakımlardan önemsediğimiz ve bu nedenle kasten seçtiğimiz, hemen tüm yoldaşların yakından bildiği vahim bir olayı örnek vermekle başlayalım. Bu örnek, sorunun mahiyetini anlamayı daha da kolaylaştıracak, sorunlar ve sonuçlar alanında açıklayıcı bir tabloyu bize kendiliğinden verecektir.

Bilindiği üzere Gençlik Yayın Organı'mızın yayını '95-96 öğretim yılının bitimiyle birlikte kesintiye uğradı. Oysa aynı dönemde sözkonusu yayını işçi-emekçi gençlik çalışmasının ihtiyaçları çerçevesinde devam ettirecektik. Öyle öngörülmüştü. Fakat yayın çıkmadı. Gençlik alanındaki güç birikimimizin ve potansiyelimizin gerçek düzeyine ilişkin bir gösterge değildi bu durum. Ne ki dışardan bakıldığında durumun böyle anlaşılmasına müsait bir neden vardı ortada. Zira tüm ısrar ve zorlamalara rağmen gençlik birimi ve sorumlu yoldaşlardan bir rapor alınamadığı gibi, yayının çıkartılamıyor olmasının bir izahı da yapılmıyordu. Yayın için hazırlanan yazılar bir yerlerde birikip kalıyor ve bu durumun anlaşılmasını ayrıca güçleştiriyordu. Haftalık politik yayın atılımının gündeme alındığı bir aşamada ise güçlerin yetersiz olduğu değerlendirmesi yapılıyor ve bu gençlik yayınının "şimdilik" sürdürülemeyeceği kararının alınmasına yol açıyordu. Bu durum, gençlik alanına politik yayın üzerinden ilgi gösterileceği kararıyla birlikte örgüte duyuruldu. Bilindiği üzere sözkonusu karar gençlik alanında ve güç ile imkanlarımızı bilen yoldaşlarda şaşkınlık yarattı ve haklı tepki ve itirazlara yolaçtı. Ancak böyle bir aşamadan sonradır ki gençlik alanına müdahalenin imkanları yaratıldı. Yani bilgi ve belgeler merkezileştirildi. Alana müdahale edildi. PYO atılımın yanısıra Gençlik Yayını da az çok istikrarlı bir periyodla çıkartıldı.

Rapor sisteminin oturtulmasında muhakkak ki ciddi mesafeler alındı. Bu sorumluluğu özel bir tarzda ve önemine uygun olarak gözeten yoldaşların ve organların sayısı da giderek artıyor. Fakat buna rağmen hala da bazı aksamalar, yer yer tahammül gösterilemez davranışlara tanık oluyoruz. Oysa Temmuz ayı raporlarının hazırlanış süresi ve eksikliklerine rağmen mevcut kapsamları bu konuda alınmış bulunan mesafeye bir gösterge sayılabileceği gibi, bu sorumluluğun yerine getirilmesinin hiç de güç olmadığını kesin bir biçimde kanıtlıyor. Sözkonusu raporlar, rapor sisteminde açık bir mesafenin alındığının göstergeleridir. Bunu geliştirmeli ve güçlendirmeliyiz. Partiyi kurmaya hazırlanan bir hareketiz. Soruna parti işlerliği perspektifiyle yaklaşmalıyız.

(Devamı s.4'de)

Reformist engelleri aşacağız

EMEP'li reformistler geçtiğimiz aylarda Çiğli Organize Sanayi Bölgesine (ÇOSB) yönelik bir işçi gezisi düzenlediler. Devrimcilerden bir sır gibi sakladıkları bu geziye bir kaç fabrikadan 60-70 civarında işçi katıldı. Düzenlenişi ve içeriğiyle EMEP'in reformist karakterine uygun bir gezi oldu. "3 S" üzerinden (sendika, sigorta, sekiz saatlik işgünü) formüle ettikleri bir platform hazırlayan reformistler, gezi sonrasında ÇOSB'e yönelik bir kurultay hedefliyorlar.

Bir politik faaliyet, bir politik etkinlik, düzenleyici akımın siyasal kimliğinin yansıtıcısıdır. Nitekim öyle oldu. Genel bir politik söyleşi, bir forum gerçekleştirmek bir yana, "3 S" üzerinden tanımladıkları politik platformlarını dahi kitleye propaganda etmediler. Biz ancak gezinin sonuna doğru EMEP'liler ve bir grup işçiyle biraraya gelebildik. Burada devrimci sınıf siyasetiyle reformizm kutuplaşmasını sergileyen bir tartışma ortamı yaratmayı başardık.

Gezinin içeriğinin reformizmin ruhunu yansıttığını belirtmiştik. Bir grup EMEP'li işçinin tiyatro gösterisi fabrika yaşamından günlük bir kesit sunuyordu yalnızca. İşverenin demagojik konuşmalarıyla işçileri daha fazla çalışmaya sevketmesi, ustabaşıların baskısı, prim uygulaması üzerinden rekabet uygulamaları, işçileri bölme oyunları sergilendi. Yani işçilerin hergün fabrikalarında yaşadıkları gerçekliği, dönüp yeniden onların önüne sürdüler. Sömürü, baskı ve sefaletin nedenleri, neye dayandığı, o fabrikanın dışındaki koca dünya, içinde bulundukları halkanın kapitalizmin zincirinin bir parçası olduğu, sistemin fabrikada kendini yeniden ürettiği, fabrika üzerinden ama dönüp bu koşulların temelini döşeyen sisteme bakmak gerektiği vb., bunların hiçbiri yoktu. İşçilerin verili bilincine seslenmenin ötesine geçmediler.

Nazım'dan, A.Arif'ten okunan bir kaç şiir, işçileri mücadele dışı bir platforma çekme çabasını kısmen gölgeledi. Ama dişe diş mücadeleyi ifade eden bazı şiirlerden özellikle kaçınıldı. Örneğin A.Arif'in *"Ben Anadoluyum"* şiirinin belki de en güzel yeri olan "nerede olursan ol, içerde, dışarda..." dizeleriyle başlayan ve mücadeleye çağıran bölümü atlandı.

Gezinin sonlarına doğru yarattığımız tartışma ortamında, EMEP'liler, etkiledikleri işçiler üzerinden görüşlerimizi almak istediler. "3 S" taleplerinin tekstil işçilerinin sorunlarını kesen ortak talepler olduğunu, fakat sorunun bu taleplerde değil, bunların nasıl bir hedefle, kavrayışla ve yöntemle ele alındığı sorunu olduğunu anlattık. Çalışma ve yaşam koşullarının düzeltilmesi, örgütlenme hakkının savunulması ve hayata geçirilmesi gibi ekonomik-demokratik hakların, bugün sınıfı fabrika zemininde harekete geçirmenin bir halkası, bir kaldıracı olduğunu, fakat bu aracın temel amaca, sınıfı devrimcileştirme ve sermaye iktidarını yıkma amacına hizmet etmesi gerektiğini, ona ulaşmanın bir basamağı olma işlevi gördüğünü dile getirdik. Yani tüm bu talepleri formüle etmek, ama bunu işçi sınıfını sistemin karşısına dikmenin araçları olarak kullanmak! Sınıfı politikleştirmenin yolu buradan geçmektedir.

Hak ve özgürlükler mücadelesi, temel amaca, sınıfı devrimcileştirme ve kapitalist sistemi alaşağı etme mücadelesine bağlanmalıdır. Çünkü, burjuvazinin işçi sınıfı üzerinde sınıf egemenliği kurduğu bir sistemde, gerçek özgürlük ve demokrasi, işçi sınıfının bu sömürü düzenini yıkıp kendi diktatörlüğünü kurmasıyla, sosyalist sistemi inşa etmesiyle sağlanabilecektir. Bu, işçi sınıfının gerçek kurtuluşunu ifade ettiğine göre; hak ve özgürlükler bu nihai amaca bağlandığı zaman, ona bir köprü işlevi gördüğü zaman, sınıfın bağımsız çıkarlarına hizmet edecektir. "3 S" taleplerini sınıfın önüne politik bir hat olarak döşeyen, araç olarak değil amaç olarak alan, yani onu sınıfsal kurtuluş amacına bağlamayan bir anlayışın, işçi sınıfının tarihsel devrimci misyonunu oynamasının önüne geçtiğini işçilerin anlayabileceği bir dille anlattık. Ayrıca hak ve

özgürlüklerin kazanımla sonuçlanmasını güvenceleyen biricik yolun da bu olduğunu vurguladık. Hak ve özgürlükler mücadelesinin, bilinçlenmek, gücümüzü ve örgütlülüğümüzü arttırmak için durabileceğimiz ara duraklar olduğunu belirttik. Toplanacak bir kurultayın işçi sınıfının sermayeye karşı mücadeleye yönelten, ona bir sınıf duruşu kazandırmaya çalışan bir kurultay olması gerektiğini vurguladık.

4-5 EMEP'li işçi de dahil bir etki alanı yaratmayı başardık. Bu işçiler, sınıfın bilinç düzeyinin çok geri olduğunu, kendilerinin de devrim ve sosyalizm istediğini, ama buradan yola çıkmak durumunda olduklarını söylüyorlardı. EMEP'li işçiler henüz reformist kemikleşmeye uğramadıkları için iyiniyetleri ile kendi düşüncelerini dile getirmişlerdi.

Elbette sınıfı harekete geçirmek, onları fabrika sorunlarından kuşatmak, çözücü müdahaleler üretecek bir önderlik çizgisi koyabilmekle mümkündür. Ancak bu asla sınıfın geri bilincini teorize ederek onun taleplerine kilitlenmek anlamına gelmez. Reformizmin geri politik hattı, sınıfın geri bilincine sığınarak onu meşrulaştırmaya çalışmaktadır. Öncülük nedir ki? Geri olan işçiyi, taleplerini kucaklayarak öne çıkarmak, devrimci bir çizgiye çekmektir. Yoksa onun geri bilincine tapınarak arkasına takılmak değil. Bu kuyrukçuluktur, artçılıktır.

Tartıştığımız işçilere, EMEP'lilerin devrim ve sosyalizm diye bir sorunları var ise, ÇOSB Kurultay Bildirgesi'nin sonuç kısmında yer alan "Demokratik Türkiye" hedefinin ne anlama geldiğini sorduk. Bir süre sessizlik yaşandı. Öğrenci kökenli biri "Demokratik Türkiye"nin demokratik halk diktatörlüğü anlamına geldiğini söyleyerek işi tam bir saçmalığa vardırdı. EMEP'lilerin bir kısmı konuşmamıza müdahale etmeden dinlediler. Yaratılan devrimci ortam reformistlerin müdahalesini zora sokmuştu. Yalnızca bir-ikisi devrimcilerin laf ürettiklerini, pratikte olmadıklarını söyleyerek düşmanlıklarını açıkça dışa vurdular

Gezi sonrası karşılaştığımız bir EMEP'li, illegaliteye sığındığımızı, bir şey yapmadığımızı, kendilerinin ise bir engelle karşılaşmadan çok rahat çalıştıklarını söyledi. "Bu koşullarda neden illegal çalışma olsun ki" sözleriyle, düzenle bir sorunlarının olmadığını, düzenin içine boylu boyunca uzandıklarını açık sözlerle ortaya koydu.

Devrimci önderlik boşluğu doldurulduğu koşullarda reformizm sınıf içinde güç olmayı başaramayacaktır. Gezideki tartışmaların da ortaya koyduğu bir gerçektir bu.

Bir Ekimci/İzmir

İşçilerin birliği sermayeyi...

(Baştarafı s.11'de)

çoğalmasını sağlayarak sorunlarını çözeceğini düşünüyorlar. Bunu başaramadığı oranda ise "buradan birşey çıkmaz" diyerek kestirip atıyorlar. Burada Alevi işçiler üzerinden verilen örnek başka yerlerde değişik şekillerde yaşanıyor. Kendinden olmayana güvensizlik sonuçta kendine güvensizliğe yol açıyor. Bir yandan "işçilerin birliğini yaratmalıyız, örgütlenmeliyiz, mücadele etmeliyiz vb." söylevlerini verenler çok. Ama iş pratiğe geldiğinde kolayından; "ha o arkadaş mı, yaramaz, onla bu iş olmaz!" denilebiliyor. Peki onunla, bununla olmazsa işçilerin birliği kiminle kurulacak?

İşçiler olarak birliğimizi yaratamazsak eğer, işverenler bizi azgınca sömürmeye devam edecek. Buna son vermenin tek yolu yapay ayrımları bir kenara iterek, emeğin bağımsız çıkarları etrafında örgütlenmektir.

Özellikle öncü işçilere büyük sorumluluklar düşüyor. İşçilerin birliğini yaratmak, bedel ödemeyi göze alarak mücadele etmekten geçiyor. Birçok deneyim de gösteriyor ki, işverenlerin bizi bölmek için kullandığı silahları gerisin geriye çevirmek kendi ellerimizdedir. Yeter ki bu bilinçle kuşanıp pratikte de buna uygun hareket edelim. O zaman göreceğiz ki, işçi ve emekçilerin çıkarı birdir. Esas çelişki kendi aramızda değil, bizi sefalet koşullarında yaşamaya mecbur eden bir avuç asalak sermayedar ile biz hayatı üretenler arasında yaşanıyor. Aramızda kuracağımız birlik ise özgür yarınlara atılmış temel bir adım olacaktır.

Hüseyin Demir

İşçilerin birliği sermayeyi yenecek!

Sermayenin en büyük korkusu, işçilerin örgütlü bir güç olarak ve bağımsız sınıf kimliği ile karşısına dikilmesidir. Çünkü, işçilerin, kendi aralarında dil, din, mezhep gibi hiçbir ayrım gözetmeksizin birleşmesi ve ortak çıkarlar doğrultusunda harekete geçmesi onun sınıf egemenliğini ciddi anlamda tehdit edecektir. Bunu bildiği içindir ki korkuyor. Bu birliğin oluşmaması için elinden geleni yapıyor.

Herşeyden önce de iktidarda olmanın avantajlarını kullanıyor. Devletin ordudan polise, parlamentodan medyaya dek tüm kurum ve kuruluşlarını kendi iktidarının devamı için seferber ediyor. İşçi sınıfını kendi içinde bölmek, gündemini saptırmak, dikkatini kendi bağımsız sorunlarından başka taraflara çekmek için her türlü yöntemi devreye sokuyor. Yeri geliyor kaba zora başvuruyor, yeri geliyor demokratçılık oynuyor. Toplumun değişik kesimlerine dönük ve o anki koşullara göre yüzüne farklı farklı maskeler geçiriyor. Bir bakıyorsunuz milliyetçi, dindar; bir bakıyorsunuz laik, demokrat. Hedeflenen hep aynıdır. Ezilen emekçi yığınları böl-parçala yöntemiyle birbirine düşürmek, mücadeleyi içten zayıflatmak ve daha sonra da her parçayı kendi içerisinde kolayca yönetmek. Sermaye sınıfı yılların verdiği birikim ve deneyimle hareket ediyor. Binbir türlü ayak oyununa hergün bir yenisi ekleniyor.

Sermayenin böl-parçala-yönet taktiğini alabildiğince yaygın olarak kullandığı yerlerin başında fabrikalar gelir. İşçiler arasındaki her tür ayrım ve ayrılık işveren için bir silaha dönüşür. Oysa, işçiler arasında milliyet, din, cinsiyet ve kadrolu-taşeron, vasıflı-vasıfsız vb. gibi ayrımlar işverenin sömürü derecesini etkilemiyor. Patron, sömürürken ayırım gözetmiyor, rahatça sömürüsünü sürdürmek ve daha fazla kar etmek için bu ayrımları kullanıyor sadece.

Çoğu fabrikada işçiler, suni bir tarzda ayrımları körükleyen düzenin ve somutta da patronun üzerlerinde oynadığı oyunlara gelebiliyorlar. Etraflarına duvarlar örüyor, çeşitli gruplaşmalara gidiyorlar. Sünni işçiler Alevilerden, Aleviler Sünnilerden uzak duruyor. Birbirinin yüzüne karşı konuşurken şakalaşıyor, gülüyor. Ama birbirinden ayrıldığında; "bu yaramaz, şu Alevi, Sünni, Kürt, Türk ..." deyip geçebiliyor. Öyle gruplaşmalar oluyor ki, birlikte çalışılan arkadaşlar işten atıldığında, "o bizden değildi zaten" denilebiliyor, hatta sevinilebiliyor. Oysa, bugün arkadaşının işten çıkarılışını sessiz karşılayanlar, çok geçmeden aynı durumla karşı karşıya kalabiliyorlar. Kısacası, bu tutum yalnızca işverenin ekmeğine yağ sürmeye yarıyor.

Ayrımlar, ayrılıklar öylesine işlemiş ki kafamıza, aynı sömürü koşullarını paylaştığımız arkadaşımıza güvenmiyoruz. Bu tersinden özgüvenimizi de sarsıyor. İşveren bize karşı saldırıya geçtiğinde ise sızlanmalar ve hayıflanmalar başlar: "Saldırıya nasıl karşı koyacağız? Kimle hareket edeceğiz?" Birşeyler yapmak ve işçilerin birliğini kurmaya çalışmak yerine, çoğunlukla "bizden olsun, çamurdan olsun" mantığı ağır basıyor. Sonuçta birlik sağlanamadığında ise "bu işçiler adam olmaz" denilerek, suç başkalarına atılarak işin içinden sıyrılmak isteniyor. Bu konumdaki işçilere sormak gerekiyor: "Peki, sen işçilerin birliğini savunan, emeğin çıkarlarını sağlayan bir tavır sergiliyor musun?" Ve eklenmelidir: "Hayır bunu yapmıyorsun. Aksine bundan uzak duruyor, kendinle onlar dediğin sınıf kardeşlerinin arasına kalın duvarlar örüyorsun. Böylece işçiyi işçiye düşman edenin karşısına dikilmeye ve hakkını söke söke almaya da cesaret edemiyorsun!"

Bu çarpık bakışaçısı yalnızca geri bilinçli işçilerde değil, görece ilerici dediğimiz, Alevi işçilerde de oldukça yaygın.

Bir örnek verelim. Bir fabrikada sorunlar yaşanıyor. İşverenin saldırılarını boşa çıkaracak bir mücadele yükseltmek gerektiğini düşünen bir grup Alevi işçisi var. Ne var ki, bu arkadaşlar diğer arkadaşlarını kazanmak, mücadeleye çekmek, işverene karşı ortak bir duruşu örgütlemek yerine, kendileri gibi Alevi işçilerin fabrikada

(Devamı s.10'da)

Küçük sanayi siteleri ve genç işçi çalışması üzerine notlar

Sadece bulunduğumuz kentte değil, genelde de bugüne kadar küçük sanayi sitelerine özgül bir faaliyet alanı olarak yönelemedik. Bu alan içinde çalışmalarımız ve bu yönde atılan belli adımlarımız olmuştur, belli deneyimlerimiz de vardır. Ama alana dönük özgül bir politika, çalışma tarzı ve örgütsel faaliyet deneyim ve birikimine henüz sahip değiliz.

Eğer işçi gençlik çalışmasını toplam parti faaliyetimizin gençlik çalışması içindeki önemli bir ayağı, küçük sanayi sitelerini de işçi gençlik çalışmasının temel bir alanı olarak görüyor isek, alana bunun gerektirdiği (teorik ve pratik) ilgi ve yoğunlaşmayı göstermemiz gerekiyor. Bu, küçük sanayi sitelerine ve genç işçi kitlesine özgül bir komünist alan faaliyetinin politik örgütsel ihtiyaçları üzerinden yönelmek demektir. Bu açıdan bugün için önemli bir boşluğumuz var. Alanı ve kitleyi ancak dışarıdan bir bakışla tanıyoruz. Burada komünist faaliyeti, alanın ve hedef kitlenin kendi özgüllüğü içinde nasıl örgütleyeceğiz? Kitle içinde faaliyetin özgül politik hattı ve güncel taktik görevleri ne olmalıdır? Kitle çalışmasına ne tür özgül araçlar ve biçimler üzerinden yönelmeli ya da başlamalıyız? Başarılı bir özgül alan ve kitle çalışması bu konularda (alana dönük teorik-pratik yoğunlaşma süreci içinde gitgide olgunlaşacak) bir açıklığa kavuşmayı gerektiriyor.

Aslında görevlerin bu kapsamı parti faaliyeti yürüteceğimiz her özgül ve yerel alan (tekstil, metal, petro-kimya, kamu emekçileri ve onun işkolu bölümleri, semt-gençlik çalışması vb. ve tüm bunların yerel özgüllükleri) için geçerli. Ama buna ek olarak vurgulanacak şöyle bir yön de vardır. Nasıl ki tekstil işkoluna dönük alan çalışması belirli bir kent ve bölge üzerinden, belirli bir kadro ve güç yoğunlaşması ile başlayarak süreç içinde oluşturduğu birikim, deneyim, geliştirdiği politika ve taktikler, yarattığı araçlar (bülten) vb. üzerinden bugün tekstil alanına dönük çalışmanın toplamında yol gösterici bir işlev kazandıysa, geleceğe dönük benzer bir kurgulama bu kentteki küçük sanayi siteleri ve genç işçi çalışması alanı için de yapılabilir. Çalışmanın hakkını verebilirsek, bunun gerçekleşme imkanları ve koşulları vardır.

Bu noktada yerel çalışmada bir kaç şeyi gözden kaçırmamamız gerekir.

* Küçük sanayi siteleri ve genç işçi çalışması, diğer (küçük sanayi siteleri dışında) sınıf ve fabrika çalışması alanında ertelemeci, beklemeci bir eğilim yaratmamalıdır. Yerel çalışmayı büyük ve orta ölçekli fabrikalar temelinde örgütlemenin, yerel örgütün esas omurgasını burada çatmanın önünde aşamayacağımız hiçbir engel yoktur ve bunun adımları bu çalışmanın güçleri (küçük sanayi siteleri ve işçi gençlik çalışmasından) bugünden ayrılarak atılacaktır. Bu kentteki geçmiş çalışma süreci de gösteriyor ki, fabrika çalışması açık bir zorlanma alanıdır, öyleyse bu zorlanma ancak özel bir yüklenme ile aşılabilir.

* Küçük sanayi siteleri ve genç işçi çalışması ile diğer sınıf (fabrika) çalışması arasındaki ilişki (özellikle birincisi ikincisini besleyecek tarzda) bugünden doğru kurulabilmelidir. Başarılabildiği koşullarda, bu çalışma, vasıflı (kaynakçı, motorcu, tornacı vb.) genç işçiler üzerinden büyük ve orta ölçekli fabrikalarda konumlanmak, sınıf çalışmasında yaygınlaşmak ve derinleşmek için önemli bir olanaktır. Bu ilişkinin doğru kurulabilmesinin başlıca koşulu ise, fabrika çalışmasının önünün bugünden açılabilmesi, o alandaki boşluğun giderilmesidir. Bu başarılabilirse, genç işçi çalışması yakın süreçde partiye ve büyük fabrikalara kadrolar hazırlamak, yetiştirmek, güç aktarmak ve onun dolaysız olarak beslemek gibi temel bir işlev kazanacaktır.

* Semt-emekçi gençlik çalışması da, kendi alanında boğulup kalmadan, hem fabrika çalışmasını hem de küçük sanayi siteleri ve işçi gençlik çalışmasını besleyecek tarzda yürütülmelidir. Bu hem semteki genç işçilere ve onların çevresine ulaşmak için özel bir çaba, ulaştığımız genç işçi ilişkileri üzerinde özel bir yoğunlaşma, onu semt çalışması üzerinden

etkileyip gitgide işçi gençlik çalışmasının bir bileşeni haline getirmek (yani nerede çalışıyorsa oraya faaliyet götürmek ve ilişkimizi bu faaliyet içinde seferber etmek), hem de işsiz gençleri (öncelik fabrikalar da olmak üzere) küçük sanayi sitelerine konumlandırmak demektir. Semt çalışmasındaki ilk adımlarımız bunun imkanlarının fazlasıyla karşımıza çıktığını göstermektedir. (Örneğin semtte attığımız ilk adımlarda temel bir fabrikadan genç işçi ilişkisi, değişik küçük sanayi sitelerinden genç işçi ilişkileri, geçmiş dönemde girmeyi başaramadığımız bir fabrikaya meslek liseli yoldaş üzerinden kolaylıkla girme imkanı vb. ortaya çıkmıştır.)

* Küçük sanayi siteleri ve işçi gençlik çalışması semt çalışmasına doğal olarak alan açmaktadır. İşçi gençlik ekseninden savrulmadan bu imkanı değerlendirmek gerekir. Sanayi siteleri üzerinden kurduğumuz işçi ilişkilerini semt üzerinden de kuşatmak gerekir.

* İşçi gençlik ve küçük sanayi siteleri çalışmasına toplam gençlik çalışması içinde bugünden verilecek özel önem, yarın komsomol örgütün omurgasının işçi gençlik alanı üzerinden kurulmasını güvence altına alacaktır.

* Küçük sanayi siteleri ve genç işçi çalışmasının süreç içinde bütünüyle komünist gençlik örgütünün (EKG ya da komsomol) sorumluluğu ve inisiyatifi altında yürütüleceği bugünden gözetilmelidir. Bu yüzden alana dönük çalışma bugünden gençlik güçleri (illegal gençlik örgütlenmesinin aday güçleri) üzerinden, onların sorumluluk ve inisiyatif alanı olarak tanımlanarak yürütülmelidir.

* Mevcut gençlik güçleri bu çalışma içinde kendi önderlik çekirdeğini yaratmaya, çalışma tarzlarını oturtmaya, bağımsız örgütsel yapılarının temel taşlarını atmaya başlayıncaya kadar ve bizzat bu süreci hızlandırmak için, örgütün bu güçlere ve alandaki çalışmaya özel bir ilgi göstermesi, buna uygun bir önderlik ilişkisi içinde olması gerekmektedir. Sürecin en kritik halkalardan biri de budur. Dar pratik ihtiyaçlar üzerinden değil, alan ve kitle çalışmasının siyasal-örgütsel sorun ve görevleri ve bu alandaki ileri gençlik güçlerinin hızla kadrolaşmasının çok yönlü (ideolojik, politik örgütsel) ihtiyaçları üzerinden, kollektif inisiyatifi geliştiren bir tarzda (sorunun bu yönünü özel bir tarzda gözeterek) bu çalışmaya ve güçlere önderlik edilmeli, yol gösterilmelidir. Bu önderliğin temel aracı (başta MYO olmak üzere) yayınlarımız üzerinden müdahale olmalıdır. Yanısıra bu çalışmayı yürüten güçlerle doğrudan ilişki içinde olmak, özellikle başlangıç dönemi için gereklidir.

* Özellikle küçük sanayi siteleri ve işçi gençlik çalışmasının illegal temelde (gençlik faaliyetinin öğrenci gençlik ve kısmen semt çalışması alanında bu konuda daha esnek bir yaklaşım gösterilebilir), ama legal, yarı-legal araç ve imkanlardan etkin bir şekilde yararlanılarak yürütülmesi, illegal şekillenmenin sürece bırakılmaması gerekir. (Faaliyetin sürekliliği ihtiyacının yanısıra, bu çalışmanın sınıf ve fabrika çalışmasına kadro ve güç aktaracak, onu bu yönden sürekli besleyecek bir çalışma olması gerçekliği üzerinden bakıldığında, faaliyeti illegal çekirdekler etrafında örmek, yatay ilişkilerin önüne geçmek, güçleri illegal çalışma tarzı içinde şekillendirmek güncel ve yakıcı bir ihtiyaçtır).

Alanın özelliklerine ilişkin bazı gözlemler

Alandaki işçi sınıfının özellikleri ve sınıf mücadelesinin seyri ve koşulları, sınıfın hem temel sektörlerde ve sendikalarda örgütlü olan kesimlerinden, hem de tekstil vb. kesimlerinden bazı önemli farklılıklar içeriyor. Ankara'nın kimi yerel özgünlükleri de (daha çok genç işçilerin siyasal-sosyal-kültürel özellikleri ve kırla dolaylı-dolaysız yakın bağları açısından diğer kentlerdeki benzer alanlara göre farklılık anlamında) buna ekleniyor. Bu konuda kimi ön değerlendirme ve gözlemleri aktarmaya ve alan çalışmasında kendi görevlerimize ilişkin (üzerinde tartışılma ihtiyacı olan) bazı ön belirlemelerde bulunmaya çalışacağız.

* İşçi sınıfının bu alanda çalışan kesimlerinde (genelinde) bir sınıfa ait olma bilinci en geri düzeyiyle bile mevcut değildir. Yani, işçi-işveren, emek-sermaye, sömürülen-sömüren sınıf karşıtlığının ya da mücadelesinin asgari bir bilinci oluşmamıştır.

* İktisadi mücadele bilinci (çalışma ve yaşam koşullarını iyileştirmenin yolu olarak işyeri ve giderek alan temelinde kendi ortak çıkarları etrafında birleşme ve işverenlere karşı mücadele etme bilinci) ve deneyimi hemen hemen hiç gelişmemiştir.

* Alanda sendikal örgütlülük yoktur (tek

tük istisnalar dışında), mevcut sendikalar üzerinden bir sendikal örgütlenme çalışması yoktur, işçiler de sendikal örgütlülük bilinci ve bunun için mücadele deneyimi yoktur.

* Alanda (OSTİM ve SİTELER üzerinden) kitlelerin mücadele geleneği ya da yakın geçmişte yaşanmış tekil ya da genel kaydadeğer bir hareketlilik, direniş yoktur. Yenikent Sanayi Sitesinde bir süre önce sağlıksız iş koşullarını protesto etmek için, somut taleplerle toplu bir direnişin yaşanmış. Örneğin bu yeni ve önemli bir veridir.

* Yukarıdaki noktaların sonucu olarak alanda genişlik bakımından yaygın ya da dar, politik bakımdan ileri ya da geri bir öncü işçi kesimi ya da birikiminden sözedilemez.

* Devrimci işçiler ise (hem kentteki devrimci çalışmanın ve etkinin genelde zayıf olması, hem de özelde alana dönük bir devrimci çalışmanın bugüne kadar yürütülmemesi yüzünden) parmakla sayılacak kadar azdır.

* OSTİM'de EMEP'in bugüne kadar bir tabela örgütlenmesi olmanın ötesine gidemeyen OSİ-DER üzerinden alana dönük bir çalışması vardır. Ama kitle içindeki etkinliği çok zayıftır. OSİ-DER'e gidip gelenler alandaki EMEP'lilerdir. Çoğu alan dışından etkilenip kazanılmış unsurlardır. OSİ-DER çalışmasının bugüne kadar buna kattığı pek fazla bir şey yoktur. Bu da toplam 10-15 kişilik bir ilişki çevresidir. EMEP'in SİTELER'deki etkinliği ve ilişki çevresi OSTİM'den de zayıf ve dardır. Ayrıca DABSEN'in (ÖDP içindeki troçkistler ve bazı diğer ÖDP'li unsurlar başını çekiyor) OSTİM ve SİTELER başta olmak üzere küçük sanayi sitelerine yönelik çalışma yürütme niyeti vardır, ama henüz gözle görülür bir pratik adım atılmamıştır. Önümüzdeki dönemde alanda sol hareket çerçevesinde karşımıza çıkacak başlıca siyasi güç EMEP ve onun dernek örgütlenmeleri görünmektedir.

* Alanda halihazırda genel devrimci etkiye biraz daha açık görünen kesimlerin, bu eğilimleri, ezilen mezhep ve ezilen ulus kökenleri ve bu çerçevedeki siyasal-sosyal-kütürel (Alevi ve Kürt işçiler) şekillenmeleri ile ilgilidir. (Alana dönük çalışmada kolay "güç" olma kaygısıyla bu kesimleri esas almanın ve bu kesimlere genel bir devrimci propaganda ya da onun ulusal-mezhepsel ezilmişliğini öne çıkartan ya da bu yönünü okşayan politikalara meylederek gitmenin açmazları ve tehlikeleri üzerinde ayrıca durmak gerekir. Şunu da ekleyelim ki, Ankara özelinde gerek toplam işçi sınıfı ve emekçiler içinde gerekse de küçük sanayi sitelerinde, Alevi ve özelikle Kürt işçiler diğer metropollere göre daha küçük bir azınlıktır. Ankara'nın yakın çevresinin kırsalından (Çorum, Yozgat, Sivas, Kırıkkale başta olmak üzere) göç edenlerin belirgin bir ağırlığı vardır.

* Küçük sanayi sitelerinde, ortak bir işkolu özelliği taşımayan ve yüzlerle ifade edilebilecek işyeri çerçevesinde (5-20 arasında kişinin çalıştığı) işçilerin bölünmesi, onların gerek ortak çıkarların bilincine varmalarının gerekse de birlikte örgütlenme ve mücadeleyi geliştirmenin önünde önemli bir engeldir. İşçiler sorunlarını daha çok kendi patronu ile arasındaki bireysel ilişki üzerinden düşünmeye eğilim gösterir. İşçilerin çoğunun genç ve sınıf mücadelesinde deneyimsiz oluşu da yukardaki engeli pekiştirir. Tek tek işyerlerinde işçiler arasındaki bu bölünmeyi derinleştiren çeşitli yöntemler uygulanır. Küçük ücret farklılıkları, çalışma süresine ya da vasıf durumuna göre farklı muamelelere maruz kalmak, bu tür davranışların işçilerin kendi arasında da hakim kılınması, usta ve usta yardımcılarının patrondan çok patroncu tavırları, işyerlerine genellikle patronun ya da ustabaşının hemşehri ve akrabalarının tercih edilmesi vb...

* Ustalar ve kalfalar dışta tulduğunda, işler genellikle çok özel bir vasıf gerektirmez ya da gerekli olan vasıf kısa sürede kazanılabilir. Çıraklar ve devletin çıraklık okulları üzerinden çok düşük ücret karşılığında gerekli asgari vasıflara sahip emeğin kolaylıkla temin edilebilmesi (çıraklık okulu öğrencileri haftada resmi olarak 4 gün işyerinde çalışır 2 gün okulda eğitim görür, ama bu 4 gün genellikle 5-6'ya çıkar), işçiler arasındaki rekabeti daha da körükler. Emeklerini daha iyi koşullarda satma, yani bireysel ya da toplu pazarlık güçlerini daha da sekteye uğratır. İş değiştirme, işten atılma ya da işten çıkma şeklindeki yatay hareketlilik çok fazladır. Bu durum hem işçi hem de işveren açısından doğal kabul görmüş bir işleyiştir. Bu şartları beğenmiyorsan git kendine daha iyi bir iş bul! İşçi daha iyi şartlarda iş, patron ise daha iyi şartlarda işçi

bulursa, işe giriş çıkış hemen ertesi gün gerçekleşir. Patron sipariş aldığı zaman yeni işçi alır, siparişi bitirince aldığı işçileri çıkartır. (Bu alanın ekonomi içinde tuttuğu yer, ekonominin ve sanayinin diğer kesimleri ile bağları, kendi içindeki sektörel farklılaşması, üretim teknikleri, çalışma koşulları, işçi-işveren ilişkileri, işçi-işçi ilişkileri, keyfi sömürü biçimleri vb. üzerine süreç içinde daha fazla bilgi sahibi olmak, ve bunun üzerinden değerlendirme yapmak, buradan faaliyete dönük sonuçlar çıkarmak ihtiyacı vardır.)

* İşçiler, alanda birleşik örgütlü mücadelenin koşulları son derece güç olduğu ve böyle bir gelenek ve bu yönde bir çalışma mevcut olmadığı için, sınırsız, dizginsiz ve kuralsız bir sömürüyü (yani patronun kendisine dayattığı şartları) zoraki kabullenmekten başka bir seçeneklerinin olmadığını düşünürler. Örneğin işe girişte genellikle (eğer işçi usta ya da vasıflı değil ise) "ücretim ne olacak, sigortam olacak mı?" pazarlığı yapılmaz. Resmi (çıraklık meslek okulları öğrencisi) ve gayri resmi çıraklar için ise, "eti senin kemiği benim" şeklindeki vahşi sömürü ilişkisi hakimdir. En ağır koşullarda en düşük ücretle çalıştırılmaktadırlar. Çırak meslek öğrenmekte, geleceğini kurtarmaktadır, alacağı haftalık ise patronun ona bahşettiği cep harçlığıdır!

* İşçiler arasında bireysel kurtuluş arayışları ve hayalleri belirleyicidir. Kötünün biraz iyisi koşullarda iş bulup işini değiştirmek, vasıf kazanıp (kalfa, usta başı) ücretini biraz arttırmak, ya da benzer koşularda ama fiziken kendisini bu kadar yıpratmayan bir iş (hizmet sektörü ya da marjinal işlerde) bulup bu cehennemden ayrılmak çerçevesinde düşünür.

* Alanda sadece işçiler arasında derin bir rekabet ve bölünme değil, aynı işi yapan çok sayıda işveren ve işyeri arasında da kıyasıya bir rekabet vardır. Kim daha ucuza teklif götürürse işi, ihaleyi o kapar. Emeğin daha yoğun sömürüsünün dışında piyasada başka avantajları ve gelecekte bugünkü paylarını korumalarının güvencesi yoktur. (Örneğin büyük işletmeler için, pazardaki tekel konumları, birikmiş devasa sermayeleri, görece yüksek teknolojileri, finans kolları, devlet ile bağları, krediler vb. ile karşılaştırıldığında) Patron mümkün olan en fazla sermayeyi mümkün olan en kısa sürede biriktirebilme ve sermayesini sürekli büyütme hedefine kilitlenmiştir. Onun amacı küçük atölyeden büyüğüne, oradan da orta ölçekli bir fabrikaya sıçramaktır. Küçük sanayi sitelerinde aynı işkolundaki çeşitli işletmeler arasında sermaye birikimi ve üretim teknolojisi avantajları ve farklılıkları azdır. Bu yüzden örgütsüz emeğin mümkün olan en yoğun ve vahşi sömürüsü onların hepsinin ortak ve temel dayanağı, adeta varlık koşullarıdır. Bu durum işverenlerin, işçilerin çalışma ve yaşam koşullarını iyileştirme taleplerinin ya da mücadelesinin önüne en sert biçimde dikilmeleri, kolayından hiçbir tavize yanaşmamaları, sömürüyü sürekli daha fazla yoğunlaştıracak biçimleri hayata geçirmeleri, hele ücret, çalışma koşulları vb. konularda işçilere söz hakkı verecek, inisiyatifi elden kaçıracak, dayattığı keyfi ve sınırsız sömürü düzenini az buçuk sarsacak bir gelişmeye geçit vermemek için ellerinden geleni ardlarına koymamaları demektir. Bu yüzden alanda çalışma ve yaşam koşullarının iyileştirilmesi mücadelesi (ve yanısıra sendikal örgütlülük alanında mesafe almak) somut kazanımlar sağlamak anlamında oldukça zorlu ve sancılı bir süreç olarak gelişecektir. Kısa vadede bu konuda "elle tutulur" sonuçlar beklemek, mevcut güç dengeleri ve koşullar üzerinden hayalcilik olur. Fakat yine de bu konuda önden kesin şeyler söylenemez.

* Alanda çalışanların büyük çoğunluğu genç ve çocuk işçilerdir (15-25 arası). Buraları askere gidene kadar işsiz ve boş kalmanın bir alternatifi olarak düşünürler. Aileye yük olmamak, kendi masraflarını karşılamak, eve üç kuruş da olsa katkıda bulunmak ve eli iş tutacak bir vasıf kazanmaktır amaçları. Ondan sonrasının ne olacağı, nerede nasıl çalışacakları belirsizdir kafalarında. Çoğu ailesinin tercihiyle ilkokuldan terk ya da sonrasında okuldan alınıp buralara çalışmaya gönderilmiştir. Bir kısmının ailesi köydedir, burada akrabalarının yanında kalır, bir kısmının ailesi işsizdir ya da geçici işlerde çalışır, bir kısmının ailesi ise en düşük ücretli işlerde ve babası, abisi, ablası birlikte çalışarak ancak geçinir.

* Burada çalışan genç işçilerin tamamına yakını şehrin, yakın kırsaldan göçmüş, en yoksul kesimlerinin mensubudur. Küçük sanayi sitesinde bir iş buluşunu kendisine bu yoksulluk koşullarında ayakta kalmasını sağlayan bir son imkan ve geleceğe dönük hayallerine dayanak teşkil eden bir fırsat olarak

görür. Çünkü alternatifi işsizliktir.

* Ailesinin-çevresinin siyasal eğilimleri genellikle milliyetçi, muhafazakardır (RP ve MHP etkisi altındadır). İşçilerin çoğunluğunun sosyal-kültürel düzeyi oldukça geridir. Kırla dolaylı ya da dolaysız bağları sürmektedir. (Örneğin bunun uç örneklerinden biri, Ankara'nın ilçe köylerinden servisle her gün OSTİM'e işçi -köylü- getirip götüren bir tekstil patronudur; böylece hem emeği daha ucuza maleder hem de itaatı sağlar) Ülkedeki gelişmelere siyasal ilgisi zayıftır. Çoğu ilkokul mezunudur, ama okuma yazmayı zar zor söker. Arasıra spor ya da magazin gazeteleri dışında okuma alışkanlığı yoktur. Patronlar, özellikle faşist ve dinci olanlar, yanlarına aynı görüşte işçi alırlar ya da işçileri bu yönde şekillendirmeye çalışırlar. (Örneğin bir yoldaşın çalıştığı küçük bir işyerinde Türkeş'in cenaze törenine gitmemesi sorun olmuştu). Ama faşist ve dinci kesimlerle daha sıkı ilişki içinde olanlar genellikle çıraklar ya da düz işçiler değil, geri kalan kesimdir (usta, usta yardımcısı, patronun akrabaları vb.). Diğerleri ise geçmiş siyasal-sosyal-kültürel özellikleri yatkın olduğu ölçüde bunlardan etkilenir

***

Alandaki duruma ilişkin yukarıdaki gözlem ve tespitler (özellikle ilk bölümü), örneğin bir İstanbul'daki Merter ya da genel olarak tekstil işkolundan (hatta Antep-Ünaldı örneğinden) kendisini ayırdetmektedir. Tekstil alanında da emeğin kuralsız, sınırsız ve dizginsiz bir sömürüsü hakimdir. Sendikasız, sigortasız, keyfi kölelik koşullarında ve sefalet ücreti düzeyinde çalışmak bakımından ortaklıklar vardır. Ama tekstil işkolunda genelde istenilen sonuç elde edilemese de, sendikal örgütlenme ya da doğrudan çalışma koşullarının iyileştirilmesi talepleriyle yürütülen değişik düzeylerde örgütlü birçok direniş yaşanmıştır, yaşanmaktadır. Bu yönde bir kaynaşma ve hareketlilik vardır. Tekstil işkolundaki işçi patronla, hatta patronlar ittifakıyla mücadele içinde birçok kez karşı karşıya gelmiş ve kavgaya tutuşmuştur. Sendikaların alana dönük yer yer örgütlenme çalışmaları ve örgütlülükleri vardır. Ve bu sürecin toplamında şekillenen bir öncü işçi kesimi vardır. Tekstil işçileri, çalışma ve yaşam koşullarını iyileştirmek için birleşip işverene karşı mücade etmek gerekir mi gerekmez mi diye değil, başarılı olmak için nasıl mücadele etmek gerekir sorunu çerçevesinde düşünür ya da buna yatkındırlar. Bu mücadelenin sonuç alıcı olup olmaması onun kitlesinin esas sorunudur. Sonuçta işkolu temelinde sendikal mücadele bilinci ve geri düzeyde de olsa sınıf bilinci vardır ya da buna doğal olarak yatkınlığı vardır tekstil işçisinin. Kuşkusuz kentin çeşitli bölgelerine atomize olmuş küçük ölçekli fason tekstil atölyelerini ayrı değerlendirmek gerekir.

Küçük sanayi sitelerine yönelik özgül çalışma için ilk sonuçlar

Yukardaki değerlendirmelerden ve tekstil işkolu ile yapılan karşılaştırmadan, küçük sanayi sitelerine yönelik özgül alan çalışmasına ilişkin ne tür ilk sonuçlar çıkartılabilir?

* Küçük sanayi sitelerinde, çalışma ve yaşam koşullarını iyileştirmek için mücadele ve örgütlenme çağrısı, öne çıkan yakıcı talepler üzerinden (sigorta hakkı, sendika hakkı, sefalet ücretleri, fazla mesai, sağlıksız iş koşulları, hastahane, spor ve kültür tesisleri vb.) sistemli propaganda ve ajitasyon, yanısıra işyerlerindeki keyfi, sınırsız, dizginsiz, tek kelimeyle vahşi sömürü koşullarının teşhiri... Bunlar alan ve kitle çalışmasının temel bir unsuru olmak durumundadır. Çalışma ve yaşam koşullarını iyileştirmek bakımından somut kazanımlar elde etmenin hiç de kolayca gerçekleşmeyeceği açıktır. Aynı şey mevcut örgütsüzlüğün, dağınıklığın aşılması ve alan temelinde kitlesel bir örgütlenmenin yaratılması için de geçerlidir.

İşyerinde patrona karşı mücadele etmeyen, onun dayattığı koşullara boyun eğen, bu durumu değişmez gören, aynı alandaki diğer işçilerle ortak çıkarlarını kavrayamayan ve onlarla birleşmeye yönelmeyen bir işçi kesimi içinde, sınıf devrimcilerinin siyasal etkisinin yaygınlaşması ve derinleşmesi nasıl mümkün olacaktır? Önümüzdeki dönemde küçük sanayi sitelerinde kitlesel bir kaynaşma, hareketlilik ve eylemlilik, ancak çalışma koşullarına ilişkin bu güncel yakıcı talepler etrafında gelişebilir. Çalışmanın bu yönünü ihmal ederek, gerçek anlamda ne bir alan ne de bir kitle çalışması yürütebiliriz. Dolayısıyla ekonomik mücadele, iktisadi ajitasyon ve teşhir bu alandaki kitle çalışmasının temel unsurlarından biri olmak durumundadır. Bu açıdan bugüne kadar yaşanan hareketsizliği -dolayısıyla vahşi sömürü

koşullarına boyun eğme durumunu- kırmayı başaracak öncü çıkışlar yapma görevine kilitlenmek, yol açıcı direnişler örgütlemekle yükümlüyüz. Sonuçta yenilgiye uğrasa da, bu tür tekil direnişlerin örgütlenmesi ve dayanışma temelinde diğer işyerlerine mal edilmesi küçük sanayi sitelerindeki sınıf hareketinin kaderini değiştirecek, geriden gelen kesimlerin mücadele ve örgütlenme süreçlerine ivme kazandıracaktır. Alan çalışmasında şimdiden bu tür direnişlerin zeminini yoklamalı ve adımlarını atmalıyız. Alan zaten dinamit yüklüdür. 50-100 kişinin çalıştığı daha büyük işyerleri -tüm alanda etki yaratacak- bu tür direnişlerin gelişmesi için daha uygun yerlerdir. Konumlanmamız ve çalışma hedeflerimizde buna özel bir önem vermeliyiz. Yanısıra özellikle ölümle sonuçlanan iş kazaları, ücret zamlarının belirlendiği aylar, toplu bir eylemin/direnişin fitilini ateşlemek için koşulların olgunlaştığı ve etkili öncü müdahalenin belirleyici önem kazandığı zamanlardır.

* Çalışma ve yaşam koşullarını iyileştirme mücadelesinin yolunu açmanın alan ve kitle çalışmasındaki önemini vurguladıktan sonra, şu noktayı tartışmak ve üzerinde netleşmek ihtiyacı vardır. Çalışma ve yaşam koşullarını iyileştirmek için mücadele ve örgütlenme, yani ekonomik sendikal alan üzerine kurulacak bir taktik müdahale platformu, kendi başına, bu alandaki kitle çalışmasında (bugün için) isabetli bir tercih olur mu? Bunu hem alandaki sınıf mücadelesinin seyri, hem de ana gövdeyi oluşturan genç işçi kitlesini devrimcileştirmenin özgül ihtiyaçları üzerinden değerlendirmek gerekir.

* Örneğin tekstil alanında kendisini dayatan ortak güncel taleplerin yanısıra, bu talepler üzerinden bir sınıf hareketliliği ve bu mücadele içinde şekillenmiş bir öncü kesim var. Biz bu alana dönük özgül politikamızı ve bülten araçlarını (demek oluyor ki alana dönük devrimci siyasal faaliyetimizin bir ayağını ya da bir halkasını) bu hareketliliğe ve mücadeleye devrimci sınıf sendikacılığı ekseninde müdahale etmek, yol göstermek ve öncü işçileri sınıf mücadeleci bir platform (bülten, kurultay, dernek, sendikal muhalefet, sendika) etrafında birleştirmek üzerine kuruyoruz.

* Küçük sanayi sitelerinde ise güncel görevlerden biri çalışma ve yaşam koşullarını iyileştirme mücadelesinin yolunu açmaktır. Yürüyen bir mücadeleye, varolan bir hareketliliğe taktik platform üzerinden önderlik etme halkasından yüklenmek ise henüz bugün karşılığını, muhatabını bulacak bir müdahale değildir. Bu ikisinin birbirinden nasıl ayrılabileceği sorulabilir, ya da ayırmaya çalışmanın anlamsız olduğu söylenebilir. Bu noktada örneğin EMEP'in OSİ-DER üzerinden yürüttüğü politika ve çalışma tarzı ile ayırım çizgilerini çekmek ihtiyacı yine de vardır.

EMEP, OSTİM ve SİTELER'de OSİ-DER türü dernekler üzerinden faaliyet yürütmeye çalışıyor. Çalışmasını genelde olduğu gibi burada da esas olarak sendikal-iktisadi platform üzerine kuruyor. Diğer alanlardan farklı olarak "sigortasız çalışma, yasal haklarına sahip çık!" talebini diğer talepler (3S) içinde öne çıkartıyor. Bunu, çalışma ve yaşam koşullarımızı iyileştirmek için güçleri birleştirmek (dernek etrafında örgütlenme çağrısı şeklinde) çağrısı bütünlüyor. Tabi OSİ-DER kitle içinde etkili bir çalışma yürütmediği gibi yasalcılığın özgül alan gereklerine uyum ihtiyacı yüzünden OSTİM işverenlerini ve karakolunu az buçuk rahatsız edecek bir (militan mücadeleci) tarzdan da uzak duruyor. Yasal izin alamadığı için örneğin 1 Mayıs'a çağrı bildirisi bile çıkartamıyor. Sigorta sorununu işlerken bile, ne patronları ne devleti doğrudan karşısına almıyor, bunlara karşı açık bir mücadele çağrısında bulunmuyor. "Koltuk derdine düşerek bizim sorunlarımıza sahip çıkmayan hükümetler" vb. türünden sözleri geveleyip duruyor. OSİ-DER 1,5 yıldır var, ama bir tabela örgütlenmesi olmanın ötesine gidemedi. Bunda EMEP'in reformist uzlaşmacı yasalcı tarzının etkisi olmakla birlikte, alana dönük özgül taktik politikanın sendikal-ekonomik platform üzerine kurulması, ortaya çıkan sonuçta esas belirleyici. Eğer alanda şu ya da bu düzeyde bir sınıf hareketliliği, bu hareketlilik içinde şekillenmiş bir öncü işçi kesimi ve EMEP'in üzerinden iş görebileceği sendikal örgütlenmeler ve bürokratlar mevcut olsaydı, EMEP taktiği şu ya da bu düzeyde sonuç verirdi. EMEP'in sendikal-iktisadi platformunun OSTİM'de bir nebze karşılık bulmamasının arkasında OSTİM'de şu ya da bu düzeyde bir sınıf hareketliliğinin ve bu hareketlilik içinden şekillenmiş bir öncü işçi kesiminin mevcut olmayışı yatıyor. EMEP ve

OSİ-DER, sorunu sadece OSTİM işçilerinin geri siyasal eğilimleri (milliyetçilik, muhafazakarlık vb.) ve kendilerini solcu bir partinin uzantısı olarak görmeleri yüzünden dernekten uzak durmaları üzerinden anladığı ölçüde, sorunun çözümünü reformist siyaseti bile derneğin kapısından içeri sokmamakta buluyor. Bu sorunu çözmediği gibi onları daha da çıkmaza sokuyor. Çünkü sendikal yönde hareketliliğin olmadığı bir alanda, dolaysız politik faaliyet, işçilerin bir kesimini etkilemeyi ve ileriye çekmeyi başarabilir. Bu kesim de alandaki kitle hareketliliğini canlandıracak dinamik güçlerden biri işlevi görebilir.

* Bu alandaki faaliyetin özgüllüğü genç işçi kitlesinin alandaki varlığı ile esas anlamını kazanıyor. Kitlenin ana gövdesi genç işçilerdir.

* Alan ve kitle çalışmasının ikinci temel unsuru, genç işçi kitlesini özel bir tarzda gözeten ve hedefleyen devrimci propaganda ve ajitasyon çalışması olmalıdır. İktisadi ajitasyon ile devrimci ajitasyon birbirini besleyecek bir tarzda yürütülmelidir. Bunlardan biri bir diğeri için geri planda bırakılmalı ya da kurban edilmemelidir. Devrimci propaganda ve ajitasyon esas olarak genç işçi kitlesini hedef alacak ve ilk güçlü yankıları o kesimde yaratacaktır.

* İktisadi ajitasyon ile içiçe ve onun yanısıra güçlü bir devrimci ajitasyon çalışması yürütülmezse, genç işçi kitlesini etkilemek, sarsmak, harekete geçirmek ve saflarımızı onun en ileriye çıkan unsurlarıyla güçlendirmek mümkün olmaz. Küçük sanayi sitelerindeki genç işçi çalışmasını, herhangi bir işkolu ve özgül alan çalışmasından ayıran yönlerden biri de budur. Yani bugünden dolaysız devrimci propaganda ve ajitasyon (ve bunun genç işçi kitlesinin özgül ihtiyaçlarını gözeten popüler yerel araç ve biçimler, siyasal-sosyal,-kültürel düzeyini ve eğilimlerini gözeten bir dil ve uslüp üzerinden yürütülmesi) temelinde genç işçi kitlesini içten içe örgütlemeye yönelmek.

* Genç işçi kitlesini hem iş hem de iş dışı yaşam alanının sorunları üzerinden devrimci bir kuşatma altına almak gerekir. İktisadi teşhir ve ajitasyon, çalışma ve yaşam koşullarını iyileştirmek için mücadele, örgütlenme ve eylem çağrısı, alandaki faaliyetin vazgeçilmez unsurlarından biri olmalıdır. Ama ücretli kölelik düzenine karşı devrimci sınıf mücadelesi ve örgütlenmesi çağrısı, küçük sanayi siteleri alanı ve genç işçi kitlesi içindeki komünist kitle çalışmasında politik müdahalenin temel eksenini olduğu kadar propaganda ve ajitasyonda bugünden öne çıkan yönünü oluşturmalıdır.

* Propaganda ve ajitasyonun bir ayağı işyeri-çalışma alanı ve işçi-işveren sömürü ilişkileri iken, diğer bir ayağı da hüküm süren sınıflı toplum gerçeğinin, toplumun derin eşitsizlikler ve adeletsizlikler çerçevesinde ezen ve ezilen, sömürülen ve sömüren sınıflar temelinde bölünmüş olduğu gerçeğinin sergilenmesidir. Burada, kendi çalışma koşulları ve işyeri üzerinden bir iktisadi teşhir ile sınırlı kalmadan, genç işçilerin kendi yaşam alanlarının toplamı üzerinden düzenin geneline bakması, yaşadığı sömürü, insanlık dışı muamele, eşitsizlikler, yoksunluklar, adaletsizlikler, baskılar üzerinden sermaye sınıfına ve sermayenin sınıf egemenliği olan bu düzene karşı devrimci mücadele hattına çekilmesi amaçlanmalıdır. Bu aynı zamanda, mevcut sorunlardan kaçarak ya da sınıf atlama hayalleri kurarak kölelikten kurtulmanın mümkün olmadığı gerçeğinin propagandası olacaktır. Yani popülist bir içerikte devrimci propaganda değil, genç işçinin iş ve iş dışı yaşamındaki sorunlarının toplamından hareketle emek sermaye çelişkisi temelinde, sınıfa karşı sınıf, düzene karşı devrim, kapitalizme karşı sosyalizm temel ekseninde birleştiren bir propaganda, ajitasyon ve teşhir hattı tutturmak gerekir.

* Alana dönük çalışmada genç işçilerin mevcut dünyasına girebilmek, onun tüm yaşam ve ilgi alanlarıyla temas kurabilmek, dünyaya bakışını, politik eğilimlerini kavrayabilmek büyük önem taşımaktadır. Bu konuda mesafe, çalışma süreci içinde kitleyle daha yaygın ve çok yönlü temas kurarak, işyeri ve işyeri dışında günlük yaşamımızı ortaklaştırarak adım adım alınacaktır. Kitleye yönelik gerek yazılı gerek sözlü propaganda ve ajitasyonda, onu kendi dünyasının somutluğu içinden yakalayan popüler bir dil, bir üslup geliştirmek gerekmektedir. Bu insan nasıl çalışıyor, nasıl yaşıyor, nasıl düşünüyor, geçmiş süreci ne, geleceğe bakışı ne, özlemleri, hayalleri, beklentileri arayışları ne, bunalımları ne, düzen bu kesimleri hangi kollarıyla nasıl kuşatıyor vb... Tüm bunları günlük hayatın gerçek somut bilgisi ile donanarak çok iyi kavramalıyız. Yoksa genel bir devrimci propaganda ve ajitasyonla salt genel devrimci ya da komünist fikirlerin taşınması üzerinden yapılan

müdahalenin sonuç vermeyeceği açıktır. Bu noktada kitlenin geniş kesimlerine hitap edecek, kendini okutabilecek, benimsetebilecek, "işte bu insanlar benim sorunlarıma sahip çıkıyor benim ile aynı dilden konuşuyor, bana mücadele ve kurtuluşun yolunu gösteriyor" dedirtebilecek bir popüler yayın aracına ihtiyacımız var. Zaten genel politikaların yerel çalışma alanlarında özgülleştirilmesi denilen görev de bir yönüyle bu değil midir?

* Kitle içinde devrimci siyasal çalışmanın önünü açabilmek, ayağımızı alana basabilmek için, genç işçi kitlesinin siyasal-sosyal-kültürel geriliğini de gözeten popüler araç ve biçimleri kullanmak gereklidir. Örneğin gençlik dergisi, üniversitelerde, liselerde ve devrimci politik etkiye açık olan belirli semtlerde, kitle çalışmasının ilk elden ve dolaysız aracı olarak yaygın bir biçimde kullanılabilir. Ama gençlik dergisi ya da PYO küçük sanayi sitelerinde işçi gençlik kitlesi içinde ilk elden aynı işlevi göremez. Yanısıra gençlik dergisi kendi alanın PYO'su olmak durumundadır. Yani gençlik hareketine ve onun ileri çıkmış kesimlerine, hareketi devrimcileştirmenin ve devrimci gençlik hareketinin temel sorun ve görevleri üzerinden bir müdahalenin aracı olmalıdır. Genç işçi kitlesi ise ne bugün benzer bir hareketlilik içindedir ne de daha önemlisi, onun dünyası, sorunları, eğilimleri, arayışları öğrenci gençlik kitlesi ya da heterojen semt gençliği kitlesi ile ortaktır. Yani ihtiyaç sadece popüler bir dil tutturmak ve siyasal-sosyal-kültürel geriliği gözetmek değil, alanı ve kitleyi kendi özgüllüğü üzerinden kavramak ve kuşatmaktır. Ona uygun bir tarz, dil ve üslup geliştirmektir.

* *Genç İşçi Bülteni* bu yönde atılmış bir adımdır. Bu aynı zamanda alana dönük güçlerimizi ve faaliyetimizi de disipline edecek bir araçtır. Yanısıra kitle içinde yaygın ilişkiler kurmanın ve bu kurulan ilişkileri (başlangıçta bülten okumak, bülten dağıtmak, bültene haber-yazı yazmak) gitgide bülten çalışmasının içinde tanımlı hale getirmenin ve alana dönük devrimci çalışmaya yöneltmenin bir aracı olacaktır. Bülten çalışması içinde ulaştığımız ve etkilediğimiz kesimlere ve ilişkiyi devrimci bir zemine çektiğimiz unsurlara müdahaleyi başta gençlik dergisi olmak üzere PYO ve daha ileri çıkabilecek unsurlara MYO ile birleştirecek, pekiştireceğiz. Alana yerel gençlik örgütü üzerinden devrimci siyasal propaganda ve ajitasyonu (afiş, bildiri, broşür vb.) boşluk bırakmadan taşıyacağız. Yani bülten çalışması bunların alternatifi değil, tamamlayıcı (ve başlangıç için onlara alan açıcı) bir unsuru olarak kavranacak.

Örneğin *Genç İşçi Bülteni* aracını devreye sokmamızın, gerek gençlik dergisine yazılı katkıları gerekse de gençlik dergisinin ve diğer merkezi araçlarımızın daha etkin kullanımını olumlu yönde etkileyecektir. Bülten ile hem bugüne kadar atıl kalan güçlerimizi somut bir alan ve kitle çalışmasına seferber edip hareket geçiriyoruz, hem de bugüne kadar ulaşamadığımız yeni güçlere ulaşıyoruz. Yani artık alana/kitleye dönük bir faaliyet örgütlüyoruz. Güçlerimiz bu çalışmanın her düzeyde sorunuyla haşır neşir hale geliyor. Dolayısıyla gençlik dergisine bu faaliyet üzerinden daha işlevsel katkılar örgütlenecektir. Çalışmanın deneyimleri ve sorunları, işyeri haberleri, genç işçinin dünyası, siyasal eğilimleri vb. üzerine ve daha ileri bir önderlik düzeyinden bakılarak yazılacaktır. Bu tür bültenler çoğaldıkça (örneğin meslek liselerine dönük özgül alan çalışması için de bu bir ihtiyaçtır) ve yerel gençlik çalışmasıyla birleştikçe, gençlik gazetesi de gitgide kendi temel hattına, gençlik hareketine toplam önderlik düzeyine daha sağlam oturacaktır.

* Küçük sanayi sitesi çalışması toplam bir alan çalışması olarak yürütülmelidir. Site içindeki az sayıda daha büyük atölyeler ve fabrikalar ise özel bir yoğunlaşma alanı olmalıdır. Çalışma yaygınlaşıp geliştikçe, belirli alt bölge ya da işkollarına dönük alt birimler örgütlenebilir (petro-kimya işçileri, metal işçileri, tekstil işçileri vb.)

* Kitle bu süreçte nerede örgütlenecek? OSİ-DER ve DABSEN'e ilişkin tutum ne olacaktır? Alandaki kitle çalışmasının güncel sorunlarından biri de budur.

* Bunlar ve özgül alan çalışmasının nasıl örgütleneceğine dair yukardaki tüm diğer tartışmaya açılan noktalar, soluklu bir çalışma süreci içinde, onun deneyimleri üzerinden olgunlaşacak, netleşecektir. Bugün alan çalışmasına geçişi sağlayacak ilk adımları atmamız, süreci başlatmamız gerekiyor. Biz *Genç İşçi Bülteni* ve bu alandaki konumlanmalar üzerinden artık bu yola girmiş durumdayız.

Ankara İl Örgütü

Mahalli Bültenlerden...

Mutlu Akü İşçi Bülteni'nden...

Grev Komiteleri

Mücadele dönemlerinde taban örgütlülüğü olarak ortaya çıkan işyeri komitelerini bugün ne kadar hayata geçirebiliyoruz? 2 Haziran'da Greve çıkan Mutlu Akü işçileri sermayeye karşı mücadelede önemli bir silah olan "Grev Komiteleri"nden yoksun. Grev komiteleri; her şeyden önce, seçilmiş işçilerden oluşan, mücadele boyunca işçilerin nabzını tutan, eylemlerden sonuç alınmasında, taleplerin hayat bulmasında, işçilerin sesi, gözü, kulağı ve silahı olarak işlev görmelidir. Mutlu Akü işçileri mücadelelerini bir üst boyuta çıkarmak, Mutlu Akü grevini tüm işçi sınıfına ve kamuoyuna maletmek ve grevin yürütme kurmayı görevini yüklenecek Grev Komitelerini oluşturmalıdır. Bu komiteler grev boyunca, gelişecek saldırılara, satışlara karşı, başarının güvencesi, eylemin motor gücü olmak durumundadır. Grev komitesinin bilgisi ve kendisi olmadan sendikanın, işverenle görüşmesine müsaade etmemeli, her görüşme sonucunu işçilere bildirmeli, yapılacakları işçilerin çoğunluğunun katılacağı toplantılarda tartışmalı. İşçilere öneriler götürmeli. Alınacak kararlar tabanın bilgisi dahilinde olmalıdır. Grev komitelerinin olmadığı veya olup da işlevsiz hale getirildiği durumda, her türlü saldırıya açık hale gelen eylem süreci, işçilerin zayıf olduğu bir anında kolayından satışa getirilebilmekte, böylesi bir durumda oluşan tek tek tepkiler ise bir sonuç getirmemektedir. İşçilerin eylem süreçlerine etkin katılmadığı ve eylemin uzadığı dönemde de eylemler kolayından satılabiliyor. Bunlara engel olmak için "Eylem ve Grev komiteleri"ni hayata geçirmek durumundayız.

Kapitalist sistemde yöneten sermaye ve yönetilen işçi ve emekçiler sürekli bir çatışma içindedirler. Sermayeye karşı işçi ve emekçilerin mücadelesi tek tek fabrikalarda, bazen bir bölgede bazen genel grev vb. şeklinde yürür. Sermayeye karşı yürütülen bu mücadelede işçilerin tek tek fabrikalar olarak kaldığı çoğu durumda ya işten atmalarla ya satış sözleşmeleriyle ya da örgütlü gücünün dağıtılması şeklinde sona erer. Polisan deneyimi, İpragaz deneyimi bunu gösterdi. Mutlu Akü işçileri olarak, greve çıkarak mücadele bayrağını elimize aldık. Sermayenin saldırılarıyla yüz yüzeyiz, 12 Eylül faşist yasaları tüm ağırlığıyla üzerimizde. Dayanışma grevleri yasak, hak grevi yasak, grev çadırları yasak, toplu protesto yasak, vb. tüm bu etmenler bizim mücadelemizin önünde engel teşkil ediyor. Bu yasak ve baskıları, sermayenin yasalarını ve yasaklarını paramparça etmek elimizde. Grev çadırlarını yasaklıyorlar çünkü; grev gözcülerinin rahatlıkla yerlerinden edip mal giriş ve çıkışı yapabilir, eylemi kırmak için taşeron işçi çalıştırabilirler. Depolanmış mallarını grev boyunca eritebilirler. Onun için işçilerin toplu olarak grev çadırlarında durması yasaktır. Bize ise bu yasağı delmek, çiğnemek düşüyor. Dört arkadaşımızla gözcülük yapmak değil, toplu olarak grev çadırını kurmalı, arkadaşlarımızı yalnız bırakmamalıyız. Fabrika önünü bayram yerine çevirmeliyiz. Diğer sınıf kardeşlerimizin desteğini örgütlemeliyiz. Dayanışma içine girmeliyiz. Mücadelede hep bir adım öne çıkmış Tuzla Deri işçisi yanı başımızda, onlara gitmeliyiz. Mücadelemiz onlarında mücadelesi olduğunu anlatmalı, omuz omuza olmalıyız. Kartal Belediye işçileri sendikalaştılar. Sermaye, işçilerin bu örgütlülüğüne saldırıyor, işçilere kölelik sözleşmesi dayatıyor. Mücadelemiz bir olmak zorunda çünkü çıkarlarımız aynı, aynı sermayeye karşı mücadele ediyoruz. PETLAS'ta özelleştirilme dayatıldı, şimdi de işçileri işinden ediyorlar. Sermayenin pervasızlaşan bu saldırılarına karşı birlik ve dayanışma içinde olmak zorundayız. Eşimizi çocuklarımızı yanımıza almalıyız ve mücadelemizle bütünleştirmeliyiz.

*** Kurtuluş Yok Tek Başına, Ya Hep Beraber Ya Hiç Birimiz!**

*(Bugüne kadar 4 sayısı çıkmış bulunan **Grevdeki Sesimiz** başlıklı bültenin 1. sayısından...)*

EKİM: Devrime olan inancın adı

Gerici ve Türk-Sünni bir ailenin çocuğu olarak bir metropolde dünyaya geldim. Ancak 12 Eylül darbesinden sonra dini eğilimli gericiliğiyle tanınan bir ile göç etmek zorunda kaldık. Ailem ve içinde büyüdüğüm çevre çok baskıcı idi. Bu baskı ve yönlendirmeler beni ortaokulun son sınıflarında o zamanın "ülkü ocakları" olan "bizim ocaklar"a yönlendirdi. Buraya sık sık gelip gidiyor, hatta bulunduğum ortaokulda faaliyetlerini yürütüyordum. Ocak'ın ileri gelenlerinin sürekli küfürlerle andıkları, gördükleri yerde dövmekten hatta öldürmekten bahsettikleri komünistler vardı. Ben de o dönem bu insanlara karşıydım. Ama içten içe karşı çıktığım bu insanların kimler olduklarını ve neyi savunduklarını merak ediyordum, yani sosyalizmi ve komünizmi öğrenme isteği taşıyordum. İşte bu nedenle liseye başlayacağım yıl içinde bir sahaftan bir kitap alarak öğrenmek doğrultusunda adımlar atmaya başladım. İlk aldığım kitap Leo Huberman'ın *Sosyalizmin Alfabesi* idi. Kitabı okuyunca büyük bir şaşkınlığa düştüm. Yazılanlara göre sosyalizm hiç de söylendiği gibi kötü bir şey değildi benim için. Tersine, o yıllarda kafamda tasarlamaya çalıştığım gelecekteki toplum ve insan şekli bu kitapta tarif ediliyordu.

Liseye başlamamla birlikte bu yönde başka bazı kitap ve romanlar okumayı sürdürdüm. Bu süreçte daha aktif bir tarzda içinde bulunduğum grupla olan ilişkilerim gittikçe sınırlandı. Dayak yemek pahasına olsa bile onlarla okuyup öğrendiklerimi konuştum ve tamamıyle oradan koptum.

Ardından ilk defa bir devrimci ile tanıştım: Deniz Gezmiş. Hayatı, ölüm şekli, inancı beni çok etkilemişti ve gelecekte yapacaklarım kafamda az-çok şekillenmeye başlamıştı. Devrim için çalışacaktım, yani devrimci olacaktım. Buna yönelik araştırmalarım içinde, liseden bazı arkadaşlarımla birlikte, TİKKO'cuların etkinliğinde bulunan bir kitapevine gidip gelmeye başladım. Ama burası bana ve çevremdeki insanlara yeterli gelmiyor, hatta bir çok noktada bize ters düşüyordu (örneğin, marksist klasikler yerine Mao'nun kitaplarının okunması gerektiği söyleniyordu). Buradan ayrılarak o dönemde *Mücadele* dergisine gitmeye başladık. Ancak orada gördüğümüz ikiyüzlü tavırlar, bize sorulmadan alınan ve bizi içine alan bir takım kararların dayatılması, kısa sürede bizi oradan da uzaklaştırdı.

Şimdi daha iyi anlayabiliyorum ki, bu sonuçsuz arayışların altında bilgi yetersizliğimin yanında, güce tapma, sırtını bir yere yaslayabilme gibi küçük burjuva zaaflar etkiliydi.

Bu aşamadan sonra kendimi teorik açıdan iyice geliştirecek arayışlara girdim. Bulunduğum ilde sol klasikleri bulup okuyabiliyordum. Ancak buraya gelen devrimci yayın sayısı çok azdı. Gelen tüm devrimci yayınları ve gündemi sürekli takip etmeye çalıştım. Ancak bu yayınların hepsinde gördüğüm ortak bir özellik vardı: Samimiyetsizlik, devrime olan inanç zayıflığını bir takım spekülatif ve abartılı yaklaşımlarla gidermeye çalışmak ve teorinin küçümsenmesi...

Bu arada 1994 yılında üniversiteye başladım. Teoriyi öğrenmeye yönelik çalışmalarım daha da hız kazandı. Üniversitenin ilk sınıfının sonlarında bu çalışmalarımın ilk sonuçlarını almaya başladım. Şöyle ki; işçi sınıfının, geleceğin sosyalist dünyasının biricik nesnel temeli olduğunu ve kendisine devrimciyim diyen bir örgütün bu nesnel temel üzerine oturması, bu nesnel temeli kendisine eksen olarak belirlemesi gerektiğini anlamıştım.

O dönemde, liseden arkadaşım olan ve bir diğer metropolde üniversite öğrenimine devam eden birisi sayesinde *Ekim*'in 7-8 sayısı elime geçti. *Ekim*'in içeriği, güncel konulardaki yazıları ve bu yazıların oturduğu eksen beni çok etkilemişti. Bundan sonra Eksen Yayıncılık tarafından yayınlanan kitapları ve Politik Yayın Organını takip etmeye başladım. Artık EKİM'le birlikte çalışmak istiyordum. Ancak sözünü ettiğim arkadaşımla

(Devamı s.23'te)

(Baştarafı s.24'de)
tamamen eminiz-, Partimizin aldığı bir kararın ürünü değil, Marks'ın halk devrimi diye nitelediği, eski burjuva cumhuriyetinin programının tekrarlanmasıyla değil, bizzat halk kitleleri tarafından, kendi şiarlarıyla, kendi çabalarıyla gerçekleştirilen her devrimin kaçınılmaz ürünüyse - sorunu böyle koyarsak, en önemli şeyi başarırız. Bu noktada azami ve asgari program ayrımının kaldırılıp kaldırılmaması sorununa geliyoruz. Evet ve hayır. Bu ayrımın ortadan kaldırılmasından korkmuyorum, çünkü bu yaz savunulan bakış açısı artık sürmemelidir. Henüz iktidarı ele geçirmemiş olduğumuz bir dönemde bunun "erken" olduğundan sözetmiştim, fakat iktidarı ele geçirdiğimiz ve denediğimiz bugün artık erken değildir. Bugün eski programın yerine Sovyet iktidarının yeni bir programını kaleme almak zorundayız, fakat hiçbir şekilde burjuva parlamentarizminden yararlanmaktan vazgeçmemeliyiz. Artık geri atılamayacağımıza inanmak bir ütopyadır.

Rusya'nın Sovyet Cumhuriyeti'ni yarattığı tarihi gerçeği inkar edilemez. Biz şöyle diyoruz: Geri atılacağımız her durumda, burjuva parlamentarizminden yararlanmaktan vazgeçmeksizin -eğer düşman sınıfın bizi bu eski pozisyona geri atacak olursa-, deneyimle kazanılana, Sovyet iktidarına, Sovyet tipi devlete, Paris Komünü tipi devlete varmaya çalışacağız. Bunu programda ifade etmek gerekir. Asgari program yerine Sovyet iktidarının programını koyacağız. Yeni devlet tipinin karakteristiği programımızda önemli bir yer tutmalıdır.

Şimdi bir program hazırlayamayacağımız açıktır. Onun temel önermelerini hazırlamalı ve temel tezleri hazırlamak üzere bunu bir komisyona ya da Merkez Komitesi'ne devretmeliyiz. Evet daha da kolayı şu olacaktır: Brest-Litovsk Konferansı'na ilişkin karar -ki bu karar tezler içermektedir- temelinde bir çalışma yapmak mümkündür. Rus devriminin deneyimi temelinde Sovyet iktidarının bir karakteristiği verilmeli, sonra da pratik değişiklikler için öneriler yapılmalıdır. Burada görüşümce, tarihsel bölümde, bugün toprağın ve üretim araçlarının kamulaştırılmasına başlandığı saptanmalıdır. Burada tüketimi örgütleme, bankaları evrenselleştirme, bankaları tüm ülkeyi kapsayan ve halkın kendisi tarafından uygulanan ve sosyalizmin bundan sonraki adımlarına temel oluşturacak bir toplumsal defter tutma, muhasebe ve denetim sağlayacak bir devlet kurumları ağına dönüştürme somut görevini koyuyoruz. Bu bölümün, bu en zor bölümün, Sovyet iktidarımızın somut talepleri biçiminde formüle edilmesi gerektiğine inanıyorum: derhal neleri yapmak istiyoruz, banka politikası, tüketim maddeleri üretimin örgütlenmesi, ticaretin örgütlenmesi, muhasebe ve denetim, çalışma yükümlülüğünün uygulanması vs. alanında hangi reformları yapmak istiyoruz. Mümkün olursa, bu hususta hangi adımları, yarım adımları ve adım kırıntılarını attığımızı ekleyeceğiz. Burada tam, açık ve kesin olarak nelere başladığımızı ve nelerin sonunu getirmediğimiz saptanmalıdır. Başladıklarımızın çok büyük bir bölümünün henüz sonunu getirmediğimizi hepimiz çok iyi biliyoruz. Azıcık da olsa abartmadan, tamamen nesnel olarak, gerçeklerden sapmadan, durumun ne olduğunu ve ne yapmak niyetinde olduğumuzu programda dile getirmeliyiz. Bu gerçeği Avrupa proletaryasına gösterecek, ona, şu şu yapılmalıdır diyeceğiz ki, o da şunu şunu Ruslar kötü yapıyorlar, biz daha iyi yapacağız desin. Ve bu istek kitleleri sardığında, sosyalist devrim yenilmez olacaktır. Emperyalist savaş, tam anlamıyla haydutça bir savaş, herkesin gözü önünde sürüyor. Bunu teşhir etmek, savaşı sosyalist harekete karşı emperyalistlerin birleşmesi olarak nitelemek gerekir. Size bildirmeyi gerekli gördüğüm genel düşünceler bunlardır ve bunlara dayanarak şu pratik öneride bulunuyorum: bu sorun üzerine en bellibaşlı düşüncelerin derhal tartışılmasına başlansın, sonra da yine bunlar temelinde bazı temel tezler hemen burada geliştirilsin; fakat şu an bunun zor olacağı kabul edilirse, bundan vazgeçilip, program sorunu Merkez Komitesi'ne ya da özel bir komisyona devredilsin ve o mevcut materyale, stenografik raporlara ya da Parti Kongresi sekreterlerinin ayrıntılı kayıtlarına dayanarak bir program hazırlamakla görevlendirilsin ve Parti derhal başka bir ad alsın. Bana öyle geliyor ki, bu şimdi uygulanabilir ve ben programımızın redaksiyonel açıdan hazırlığının yetersiz olması nedeniyle -ki bu da olaylardan kaynaklanmaktadır- bugün bundan başka bir şey yapılamayacağını herkesin kabul edeceğine inanıyorum. Bunu birkaç hafta içinde yapabileceğimizden eminim. Birkaç hafta içinde

bir program hazırlayabilmek için, Partimizin bütün eğilimleri içinde yeterli teorik güç mevcut. Programda elbette redaksiyon ve üslup hataları bir yana, birçok hata yapılabilir, çünkü bu çalışmayı rahat rahat yapabilmek için -ki redaksiyon çalışması için bu gereklidir- önümüzde aylar yok.

Sovyet iktidarına, bu programı gerçekleştirme olanağı verdiğimiz kesin inancıyla, bütün bu hataları çalışmamızın seyri içinde düzelteceğiz. En azından gerçeklikten sapmadan Sovyet iktidarının yeni bir devlet tipi, proletarya diktatörlüğünün biçimi olduğunu, bizim demokrasiye başka görevler yüklediğimizi, sosyalizmin görevlerini "mülksüzleştirenlerin mülksüzleştirilmesi" genel soyut formülünden, bankaların ve toprağın ulusallaştırılması gibi somut formüllere getirdiğimizi tam olarak formüle etmek programın önemli bir bölümünü oluşturacaktır.

Tarım sorunu üzerine pasaj, burada bizim, proletaryanın tarafına geçmek isteyen, sosyalist devrimde proletaryaya yardım etmek isteyen küçük köylülüğün, bütün önyargılarına, eskiden kalma bütün görüşlerine rağmen önüne pratikte sosyalizme geçiş görevini koymasının ilk adımlarını gördüğümüz yönünde değiştirilmelidir. Bu çözümü diğer ülkelere dayatmak istemiyoruz, fakat bu bir olgudur. Köylülük lafla değil eylemle, iktidarı ele geçirmiş olan proletaryaya sosyalizmi gerçekleştirmek için yardım etmek istediğini ve yardım ettiğini göstermiştir. Bize boş yere, sosyalizmi zorla uygulamak istediğimiz suçlaması yapılıyor. Toprağı özellikle küçük iktisadın bakış açısından adil bir şekilde dağıtacağız. Bunu yaparken kömünlere ve büyük işçi artellerine öncelik vereceğiz. Tahıl ticaretinin tekelleşmesini destekliyoruz. Banka ve fabrikaların kamulaştırılmasını -bunu köylüler söylemişti- destekliyoruz. Sosyalizmi gerçekleştirmede işçilere yardım etmeye hazırız. Toprağın sosyalizasyonuna ilişkin anayasanın bütün dillerde yayınlanması gerektiğine inanıyorum. Şimdiye kadar yayınlanmadıysa şimdi yayınlanacak. Bu düşünceleri programda somut olarak dile getireceğiz. Onu teorik olarak formüle etmek ve somut olarak saptanmış gerçeklerden bir adım bile sapmamak gerekir. Bu, Batı'da farklı uygulanacaktır. Belki hata yapıyoruz, fakat Batı proletaryasının bunları düzelteceğine inanıyoruz. Ve Avrupa proletaryasına seslenerek çalışmamıza yardım etmesini istiyoruz.

Demek ki programımızı birkaç haftada hazırlayabiliriz, yapacağımız hataları, yaşamın kendisi düzeltecek, kendimiz düzelteceğiz. Ulaşılacak olumlu sonuçlarla karşılaştırıldığında bu hatalar tüy gibi hafif kalacaktır.

8 Mart 1918

RKP (B) VII Parti Kongresi'nde Parti Programının Revizyonu ve Partinin Adının Değiştirilmesi Üzerine Rapor'dan...

Seçme Eserler, Cilt: 8, İnter Yay., s.334-339

EKİM: Devrime olan inancın...

(Baştarafı s.21'de)

iletişimimin kopması nedeniyle o dönemde bunu başaramadım.

Ertesi yıl bulunduğum ilde bu yönde arayışlara girdim ve binbir uğraşı sonucunda bir EKİM'ci ile tanışma imkanı buldum. Bu yoldaşın samimiyeti, inancı, davaya bağlılığı ve bunun için katlandığı fedakarlıklar beni çok etkilemişti. Onun sayesinde EKİM'i daha yakından tanımaya başladım. Bunun ardından ise birlikte iş yapmak, pratiğe çıkmak geldi.

İşte bu sürecin ardından anladım ki; EKİM, Marksizm-Leninizmin bu topraklarda etekemiğe bürünmüş halidir. Teori ile pratiğin bütünlüğü, diyalektik bakışın adıdır. EKİM, sosyalist kültürün, sosyalist ahlakın ta kendisidir. EKİM, devrimci özgüvenin ve bunun getirdiği netliğin, açıklığın ifadesidir. EKİM, illegal ihtilalci sınıf partisine ve onun tarihsel amacına/ devrime olan inancın adıdır.

Evet, tüm bunlardan sonra, önümüzde duran tarihsel görevin, illegal ihtilalci sınıf partisini yaratabilmenin sorumluklarının ve omuzlarıma yükleyeceği yüklerin bilincindeyim. EKİM'in bana kazandırdığı güven sayesinde bu görev ve sorumlulukları yerine getirebileceğime inancım tamdır. Örgütümün bana verebileceği yeni görevlere hazır olduğumu belirtiyor ve mevcut bağlarımın bir üst seviyeye taşınmasını talep ediyorum.

C. A.

Parti programı üzerine-II

V.İ.LENİN

(...) Ne yazık ki şimdi, program üzerinde, hükümet işleriyle uğraştığımız, inanılmaz bir acele içinde olduğumuz bir zamanda çalışmak zorunda kaldık, öyle ki komisyonumuzu toplayıp resmi bir program tasarısı hazırlayacak durumda dahi olamadık. Delegelere dağıtılan sadece bir ilk taslaktır. Herkes bunu açıkça görecektir. Bu ilk taslakta Sovyet iktidarı sorununa oldukça büyük bir yer ayrılmaktadır ve bana öyle geliyor ki burada programımızın uluslararası önemini ifade etmek gerekiyor. Devrimimizin uluslararası önemini çağrılar, şiarlar, gösteriler, manifestolar ve benzeri şeylerle sınırlamak istersek, görüşümce bu tamamen yanlış olacaktır. Bu yetmez. Avrupalı işçilere, neye başladığımızı, nasıl başladığımızı ve bunun nasıl anlaşılması gerektiğini somut olarak göstermek zorundayız. Bu, onları somut olarak, sosyalizme nasıl ulaşılacağı sorusuyla karşı karşıya bırakacaktır. Burada şunu görecekler: Ruslar iyi bir işe başlıyorlar, ve bu işi kötü yaparlarsa, Avrupalı işçiler daha iyisini yapacaktır. O nedenle mümkün olduğunca çok somut malzeme sunmalı ve yapmak istediğimiz yeninin ne olduğunu söylemeliyiz. Sovyet iktidarında yeni bir devlet tipine sahibiz. Onun görevlerini ve yapısını anlatmaya çalışalım, içinde bir sürü kaotik ve saçma şey bulunan bu yeni tip demokrasinin neden iktidarın emekçilerin eline geçişinin, sömürünün, baskı aygıtının ortadan kaldırılmasının canlı nüvesi olduğunu açıklamaya çalışalım. Devlet bir baskı aygıtıdır. Sömürücülerin baskı altında tutulması gerekir, fakat onlar polisin yardımıyla baskı altında tutulamaz, ancak bizzat kitle bunu yapabilir. Aygıt kitlelerle bağ içinde olmalı ve Sovyetler biçiminde kitleleri temsil etmelidir. Sovyetler kitlelere çok daha yakındır, kitlelere daha fazla yakınlaşma olanağı, bu kitleleri eğitmek için bize daha büyük bir olanak sağlamaktadır. Rus köylüsünün öğrenmeye can attığını çok iyi biliyoruz, ancak biz onun kitaplardan değil, kendi deneyiminden öğrenmesini istiyoruz. Sovyet iktidarı, kitlelerin, bu aygıt yardımıyla hemen devlet yönetimini ve bütün ülkede üretimin örgütlenmesini öğrenmeye başlayabileceği bir aygıttır. Bu son derece zor bir görevdir. Fakat tarihsel açıdan bu görevin çözümüne girişmemiz, hem de sadece bizim ülkemiz açısından bir çözüme girişmek değil, Avrupalı işçileri bize yardım etmeye çağırmamız önemlidir. Parti programımızın tam da bu genel açıdan somut bir açıklamasını yapmalıyız. O nedenle biz, bunun Paris Komünü'nün yolunun devamı olduğu görüşündeyiz. O nedenle biz, Avrupalı işçilerin, bu yola girdikten sonra, bize yardım edeceklerinden eminiz. Onlar bizim yaptığımızın daha iyisini yapabileceklerdir, ve ağırlık merkezi, biçimselden somut koşullara kayacaktır. Eskiden toplanma hakkının güvence altına alınması gibi bir talep özellikle önemli olsa da, bugün toplanma hakkına ilişkin görüşümüz, hiç kimsenin toplantıları engelleyemeyeceği ve Sovyet iktidarının toplantılar için sadece salonları hizmete sunması gerektiğidir. Burjuvazi için önemli olan çok şey vaat eden ilkelerin genel ilanıydı: "Bütün yurttaşlar toplantı yapma hakkına sahiptir, fakat sadece açıkhavada - size toplantı salonu vermeyeceğiz." Oysa biz şöyle diyoruz: "Daha az laf, daha çok öz." Saraylara el konmalıdır -sadece Taurya Sarayı'na değil, diğerlerine de-, fakat toplantı hakkı üzerine hiçbir şey söylemiyoruz. Bunu demokratik programın diğer maddelerine de genişletmeliyiz. Kendi kendimizin yargıcı olmalıyız. Yurttaşların tümü mahkeme işlerine ve ülkenin idaresine katılmalıdır. Bizim için önemli olan istisnasız bütün emekçilerin devlet idaresine çekilmesidir. Bu, son derece zor bir görevdir. Fakat partili bir azınlık sosyalizmi uygulayamaz. Sosyalizmi ancak, herşeyi yapmayı öğrendiklerinde onmilyonlarca insan uygulayabilir. Bizim kazanımımız, kitleye bu işi kitaplardan, konferanslardan öğrenmek yerine, işe derhal ve bizzat girişmesi için yardım etmekten ibarettir. Bu görevlerimizi somut ve açık biçimde ifade edersek, bütün Avrupalı kitlelerin bu sorunu tartışmasını, pratikte ortaya getirmesini sağlayacağız. Yapmamız gerekeni belki de kötü yapıyoruz, fakat kitleleri yapmak zorunda olduklarını yapmaya itiyoruz. Eğer devrimimzin yarattığı şey tesadüfi değilse -ki biz bundan

(Devamı s.22'de)